

Brassói Lapok

Ara 5 le

Péniek
1931 * április 10

Főszerkesztő
Szele Béla Nr.

3. szám
XXXVII évtől szám

Ara 5 le

Zárt ajtók mögött kovácsolják a Titulescu-kormányt

Csak az ex-kegyelmes urak hurcolkodása jelzi, hogy kormánykrízis van a fővárosban
Három nap óta robbanó atmoszférában várja Bukaresti Titulescut, az új Messiást
Stere, a vén kártyakeverő, megint feltűnt a kulisszák mögött

Stere

Bukarest, április 8.

Nehezen is lehetett volna elképzelni, hogy a mostani belpolitikai kavargásból ne vette volna ki részét Stere professzor, a román politikai élet legraffináltabb intrikus. Egyenesen fantasztikus, hogy ez a hatvanöt éves öreg ur mindig a kellő időben megszimatolja, hogy készül valami és az adott pillanatban megjelenik a vadászterületen. Stere kint lakik a Ploesti melletti birtokán, Bukován. Ploestitől husz kilométerre van ez a nagyszerűen berendezett birtok, vasúti állomása nincs, a bukaresti lapok csak kétnapos késéssel érkeznék meg a bukovi kuriára. De Stere ennek dacára sokkal jobban van ért-sülve mindenről, ami történik Bukarestben, mint sok miniszter, akik körül zajlanak az események.

Pontosan egy héttel ezelőtt egy ócska Ford kocsi állt meg az Esplanada-szálloda előtt. Stere érkezett meg Bukováról. Az Esplanada szállodában sok politikus képviselő lakik, sőt egy aktív miniszter is a szálloda lakói közé tartozik. Stere érkezése természetesen azonnal feltűnést keltett. Körül fogták a szálloda halljában:

— Én nem politizálok — mondta Stere — mit akarnak tőlem hatvanöt éves öreg urtól, nekem már gyöngye a szívem a politizáláshoz, kint vagyok a birtokomon, és minden örömem, izgalmam lefoglalja a birtokom kezelését.

— De akkor mit keres most itt Bukarestben? — kérdezték Sterétől.

— Egy kis dolgom akadt — hangzott a válasz — a birtokomon van egy vízesés, ennek a vízesésnek a hajtóerejét felhasználtam egy vízturbina hajtására. Most már saját magam termelem a villamos áramot... és a turbina felszereléséhez szükségem van még egy néhány dologra. Elhitték neki.

És Stere nyugodtan dolgozhatott. Másnap bekövetkezett az ismeretes kamara szavazás, amikor a Manolescu törvényét leszavazták és csak most derült ki, hogy a Stere hívei mind az erdélyi képviselők mellett állottak, amikor Manolescu leszavazása megtörtént.

Stere tisztában volt azzal, hogy Manolescun keresztül buktatni lehet az egész kormányt és Stere nem akarta kiaknázatlanul hagyni ezt a kínálkozó alkalmat, amint hogy egy esztendő óta egyetlen alkalmat se mulaszt el, hogy Maniunak és a nemzetiparasztpártnak vissza ne fizesse azt, hogy egy évvel ezelőtt eltávolították őt a pártból.

Stere azóta kétszer prezentálta az aláírt váltót: tavaly, amikor Maniunak men-ni kellett és most, amikor Maniu utódja Mironescu, talpára segített az utilaput felkötni.

Párnázott ajtók mögött

A legérdekesebb a mostani kormánykrízis alatt, hogy minden politikai akció a légmentesen lezárt, párnázott ajtók mögött folyik le. A minisztériumokban

szinte semmi változás nem történt. Az ex-kegyelmes urak éppen úgy intézik az ügyeket, mintha misem történt volna. — Legfeljebb azt említhetjük meg, hogy az irodai idő után az elszontyolodott kabinet-főnökök kidagadt irattáskákkal sietnek a miniszter urak magánlakásai felé. Költözködnék az exkegyelmes urak.

A miniszteri fogadósobák természetesen zsúfolásig tömve vannak Erdély leg-távolabbi részéből is megérkeztek a politikai hívek, a barátok, az atyafiak. Itt vannak mindazok, akik most az utolsó 24 órában egy-egy ígéretváltót prezentálnak a kegyelmes uraknak. Mindnyájuk szemében ott ég a kérdés, hogy vajjon most

az utolsó órákban, esetleg csak percekben, rá lehet-e bírni az excellenciás urat, hogy ráírja az elégetett kérvényre a büvös „aprobat” szót. Külsőleg csak ennyiben jelentkezett a kormánykrízis a fővárosban.

A fővárosi sajtó nem hozott ki óránként külön kiadásokat. Nem voltak tüntetések. Nem voltak felvonulások. Nem gyülekezett a tömeg a királyi palota előtt. És a bukaresti polgárok bizonyára nagy haraggal gondolnak a fehérhajszu Mironescu urra, aki elfelejtkezett arról, hogy a jelenlegi kormánykrízist a régi megszokott, teátrális momentumokkal fűszerezve prezentálja a bukaresti közönség szá-

mára.

A bukaresti polgárok nem sokat kapnak a mostani kormányváltásból.

Minden a jól lezárt dolgozószobák ajtai mögött játszódott le. Duca felkereste Pop-Ciciot, másfél óra hosszáig tárgyaltak. — Mihalache sürgősen Bukarestbe invitálta Juniant, Goga Lupuval tárgyalt, Lupu doktor viszont George Bratianuval is keresett érintkezést. Ezek azok a tárgyalások, amelyeket sikerült az újságíróknak kifürkészni, dacára annak, hogy ezek a nyilvánosság teljes kizárása mellett folytak le. De a legszenzációsabb politikai eszmecsere Argetoianu vezetése mellett folyt le az előkelő Cina étteremben.

Argetoianu munkában

Argetoianu

Ma délből, akik megjelentek a Cina étteremben, csodálkozva láthaták egy asztal körül ülni Argetoianut, mellette Crisant, a nemzeti parasztpárt egyik vezéré, mellette Lupu, Bratianu Györgyöt, Gogát, az asztal tulsó oldalán ott ült Manolescu, mellette a nemzeti parasztpárt legé-

sebb hangja vezére, a híres D. R. Joani-

tescu... Hogy mi értelme ezeknek a titokzatos találkozásoknak, a misztikus összejöveteleknek és rejtélyes megbeszéléseknek, erre nézve ma egy nagyon érdekes információt hallottunk.

— Mig Titulescu Londonból Bukarestbe érkezik háromszor huszonnégy órának kell eltelnie. Ez a háromszor huszonnégy óra most a krízis tetőfokán egyet jelent az-al, hogy ebben a túlfűtött, robbanásig feszült atmoszférában megérlelődnek, megpuhulnak az ellentétes vélemények. Informátorunk gunyos hangon még hoz-

záttette:

— Ha Titulescu történetesen a kormánykrízis kitörésekor Bukarestben lett volna, úgy a legokosabb politikai sakkhu-zás lett volna részéről, hogy három napra beteget jelentsen. Hogy ígyba feküdjön. Hogy három napig senkivel se érintkezzen.

Ez a bizonytalanság, ez a nagy nekikészülődés, ez sokkal többet használ a fertőzött politikai légkör lecsendesítésére, mint bármely bölcs tanács.

Informátorunknak úgy látszik igaza volt, mert ma a miniszterelnökségen már egész komoly formában hallottuk azt az idáig majdnem hihetetlennek tetsző információ, hogy

ma már Duca sem idegenkedik attól a gondolatától, hogy a jelenlegi parlamentet továbbra is fenntartsák

és Duca, aki idáig folyton azt hangoztatta, hogy ezt a parlamentet fel kell oszlatni, ma már beleegyezne abba, hogy néhány mandátum fejében hozzájáruljon a parlament további élettartamához.

Mindenki dugva tanácskozik

A miniszterelnökségen ma hiába kerestük a nagynevű politikusokat, akik elsősorban vannak érdekelve a krízisben, a belügyminiszterium szintén egészen csendes volt. Egy percre megálltunk Mironescu, Victor Emanuel-uti villája előtt, de a portás becsületszavával fogadkozott, hogy az exminiszterelnök ur még délelőtti elment hazulról és azóta nem jött vissza.

Hát hol vannak az urak? Hol tanácskoznak, hol tárgyalnak? Tulajdonképpen hol kutyvasztják a politikai boszorkánykonyha főztjét. Az Elisabet bulvárd egyik szállodájának halljában akadtunk rá egy kis csoportra.

Moldoveanu kolozsvári tartományigazgató állott a csoport közepén. Az egyik erdélyi politikai vezér kezével megragadta Moldoveanu tartományigazgató mellén a kabátot és szuggesztív hangon mondja:

— Szólj Vajdának, hogy azonn ' tele-

fonáljon Bécsbe Maniunak, a jelenlegi körülmények között azonnal ide kell jönnie Bukarestbe... Maniunak is meg kell értenie, hogy most nem szabad egy napot Bécsben maradnia... Tudom, Maniu most Popovici Mihálytól akarja informáltatni magát... de Popovici nem annyira beteg, hogy ne kísérhesse el Maniut Budapestig, vagy akár a román határig... Maniunak itt kell lenni egyidőben Titulescuval, mert...

És itt elhallgat a vezér hangja:

— ... mert mi egy lépést nem teszünk, egy hangot nem szólunk, míg Maniu meg nem érkezik. Egyedül tőle függ minden és mi fenntartás nélkül megyünk Maniu után....

Nekünk is alkalmunk volt néhány szót váltani a kolozsvári tartományigazgatóval, megkérdeztük, hogy a kormánybukás következtében mi történik a tartományigazgatókkal? Le kell nekik is mondani?

vagy talán már meg is történt a lemondásuk?

— Nem mondtunk le — mondta a kolozsvári tartományigazgató, — bennünket a kormány nevezett ki és mindaddig míg a kormány helyén van, semmi értelme sem volna a lemondásunknak. Majd ha megalakul az új kormány, akkor válik aktuálissá a lemondásunk.

A kolozsvári tartományigazgató az órájára néz, még van husz perc, hogy kifizesse a szállodaszámláját és kisiessen a kolozsvári vonathoz, sürgős üzenetet visz le Kolozsvárra Vajdának...

*

Végül csupán egy megjegyzés: Bukarestben ma mindenki szegény Madgearun nevet, Madgearuval most már másodízben történik meg, hogy míg külföldön fontos tárgyalásokat folytat le, idehaza kihúzták alóla a miniszteri titulust. Szegény Madgearu. Egy miniszteri karriernek ez lehet a legfájdalmasabb pillanata, amikor ott künn Genfben, vagy Rómában a szállodai liftesgyerektől, a maitre d' hotelig mindenki kegyelmes urazza, excellenciázza, azután jön egy szürke tiszavas távirat és amikor ezt a táviratot átnyújtják, e pillanattól kezdve az excellenciás urból egyszerűen csak signore, vagy monsieur lesz...

Farkas Aladár.

Ötven percentes engedmény a húsvéti kirándulók részére

Bukarest, április 8.

A CFR. vezérigazgatóság legújabb rendelkezésében úgy intézkedik, hogy a román húsvét alkalmával kirándulók részére, ha azok tízes csoportokban kirándulásra utaznak, ötven százalékos vasúti kedvezményt kapnak. Továbbá mindazok, akik a román húsvét alkalmával fel akarják keresni a Prahova-völgyi kiránduló helyeket, ugyancsak ötven százalékos vasúti kedvezményben részesülnek. A rendelkezés végrehajtási utasítását a vezérigazgatóság megküldte az összes vasúti állomások számára.

György angol király ismét halálos beteg

A welsi herceget táviratilag hazahívták

London, április hó 8.

A „Daily Herald” jelentése szerint György angol király állapotában ismét komplikációk állottak be, amelyek a legnagyobb aggodalomra adnak okot. A király néhány nappal ezelőtt meghűlt és akkor azt hitték, hogy a betegség könnyű lefolyású lesz, most azonban gyanús, hogy a legveszélyesebb szervekben kiújult a király régi baja, amellyel már közel két évvel ezelőtt is csak a csodálatos határos módon tudott megbirkózni.

Az angol király ágya mellett három orvos tartózkodik, akik azonban eddig nem adtak ki bulletint, ami szintén hozzájárul ahhoz, hogy a lakosság nyugtalansággal tekintsen a nagybeteg uralkodó betegágya elé. Hír szerint az orvosok holnap vagy holnapután adnak csak ki jelentést.

Macdonald miniszterelnök állandó érintkezést tart fenn az udvarral és informáltatja magát a király állapotáról. A welsi herceget és öccsét, kik még mindig uton vannak, táviratilag hívták haza.

Előre megrendezett tragikomédia

A rendőrség feltevése volt a ceglédi kalapácsos rablógyilkosság? A ceglédi kalapácsos rablógyilkosság rejtélyének tisztázására indított bünygyi nyomozás most már szinte mindennap megozza a maga szenzációját. A gondos rendőri tevékenység már megállapította, hogy az a titokzatos Kovács Ferenc, akit a rablógyilkosság elkövetésével gyanúsítanak, tulajdonképpen Fischl Frigyes kecskeméti 20 éves kárpitos segéddel azonos. A főváros és a vidék rendőrsége most már ugyanazzal a lendülettel vetette magát Fischl nyomába, mint aminővel legutóbb hajszolták Schreiber Tamást, a kofferes gyilkost.

Budapest, április hó 8.

Fischl egyelőre minden nyomot eltüntetett és bujkál a rendőrség elől. Kedden ugyan állítólag többen is látták Budapest utcáin másodmagával csavarogni. Erről a rendőrséget is azonnal értesítették és a detektívek azonnal megkezdtek a hajtóvadászatot a kalapácsos gyilkosság elkövetésével gyanúsított Fischl után.

A rendkívül alapos és minden részletre kiterjedő vizsgálat új adatok birtokába is jutott az utolsó napok folyamán, s ezekből egészen különös árnyalattal gazdagodott a rejtélyes bűnygy sok tisztázásra szoruló mozzanata. A rendőrség

megállapította, hogy a kalapácsos gyilkosság áldozata, Steinherz Rudolf kecskeméti borkereskedő az utolsó hetekben több biztosító intézetnél nagy összegű életbiztosításokat kötött, sőt vasúti baleset ellen is bebiztosította magát.

A rendőrségi vizsgálat során mindinkább erősebbé válik az a gyanú, hogy Steinherz tulajdonképpen biztosítási csalást akart elkövetni. Terve — a rendőrség feltevése szerint — az volt, hogy cinkosával leüti magát.

Eppen ezért nagyon valószínű, hogy a ceglédi vonat fülkéjében elkövetett merénylet előre megrendezett komédia volt, amely véletlenül lett halálos tragédia. Fischlnek — véli a rendőrség — mindössze az lett volna a szerepe, hogy Steinherzt megsebesítse, nem pedig az, hogy agyonverje.

A gyanút erősíti az a körülmény, hogy Steinherz vasúti baleset ellen és ezen kívül számos különböző fajtájú biztosítást is kötött.

Egyelőre ezek csak találgatások, Steinherz meghalt és tőle már nem lehet felvilágosítást kapni a gyanú megerősítésére. Fischl pedig bujkál s amíg el nem fogják, a széleskörű nyomozás csak homályban tapogatózik.

Mindenki jelentkezhét a szeszpanamisták leleplezésére

Man lelkész

Man lelkész, a feketeszesz parlamenti bizottság elnöke nyilatkozik a megindult vizsgálatról

Nyilvános ülésen fogják letárgyalni a parlamenti bizottság előtt a feketeszesz-panama összes titkos aktáit

Az Universul gyalázatos vádja a magyarság ellen

Bukarest, április hó 8.

A feketeszesz-panama, mely az utóbbi időben annyi váratlan meglepetéssel szolgálta a közvéleményt, úgy látszik még csak azután kerül a közérdeklődés homlokterébe. Miután a feketeszesz panamisták egy teljes esztendőn át zavartalanul dolgozhattak, hálá elsőrangú összeköttetéseknek, melyek a pénzügyminisztérium gondosan párnázott irodájáig vezettek, — úgy látszik most mégis történt valami, ami, ha semmi sem jön közbe, a feketeszesz-panamisták teljes leleplezésére fog vezetni.

Megirtuk, hogy úgy a kamarában, mint a szenátusban parlamenti bizottságok alakultak a feketeszesz botrányos panamájának kivizsgálására. Ez a két parlamenti bizottság fuzionált egymással és állandó székhelyül a szenátus épületét választotta, ahol a fuzionált parlamenti bizottságok permanens üléseket tartanak.

Ma alkalmunk volt Man lelkésszel, a parlamenti bizottság elnökével beszélni, ki egyike volt azoknak az erdélyi képviselőknek, akik már hónapok óta a legélesebb vizsgálatot sürgették a feketeszesz-panamisták ellen és így nem véletlen, hogy a feketeszesz-panama kivizsgálására alakult parlamenti bizottságnak éppen ő lett az elnöke.

Man lelkész az alábbiakat mondta bukaresti munkatársunknak:

Az Önök lapja révén is felszólítunk

2 B. L.

mindenkit, aki akármilyen apró részletet is tud a feketeszesz-panamáról, hogy közölje ezt velünk, mert mi kérlelhetlenül végére akarunk járni a feketeszeszmetélynak. Mindenki jelentkezhét a nélkül, hogy üldöztetéstől, vagy bármilyen kellemetlenségtől is kellene tartania. Minden adatot megvizsgálunk, sőt ha a feljelentés következtében sikerül a bűnösöket leleplezni,

az illető feljelentő törvényben előírt jutalomban részesül, illetve az államtól előírt szesztaxák törvényben előírt hányada a feljelentőt illeti.

Minden délelőtt 11 és 12 óra között személyesen keresheti fel bárki a parlament

Az Universul fanfáziája

Az Universul legutóbbi számában a feketeszesz-panamával kapcsolatban felháborító támadás jelent meg a magyarság ellen. Az Universul bornirt cikkirója azt állítja, hogy

az erdélyi magyarság Budapestről kapott parancs értelmében feketeszesszel akarja megmérgezni a románokat és az egész feketeszesz-panamának semmi más célja nem volt, mint a „mérgező hatású” feketeszesszel tönkretenni az ország lakosait.

Az Universul szerint a budapesti kormány még annakidején — tehát az elcsa-

Sortűz Berlinben

A kommunisták makacsul harcolnak az utca szabadságáért

Berlin, április 8.

A szélsőséges agitációk megállítására kiadott szükségrendelet tilalmaj ellen a kommunisták napok óta szívós küzdelmet folytatnak, amely egyben előkészítése akar lenni a május elsejei tüntetéseknak is.

Tegnap este a Brunnenstrassén mintegy négyszáz kommunista verődött össze s erőszakkal felvonulást kísérelt meg. A rendőrség utjukat állta s miután gummibotjaival nem sikerült szét-

verni a tüntetőket, sortűzet adott le a kommunisták tömegére. A sortűznek számos áldozata volt, pontos számukat azonban nem sikerült megállapítani, mert a kommunisták döbröskészlet-ostaga a visszavonulásban magával vitte a sebesülteket.

A napról-napra megismétlődő tüntetési kísérletekkel szemben a rendőrség most már teljes kiméletlenséggel lép fel, hogy eleve biztosítsa a május elseje zavartalan- ságát.

Kun Richárdot a temesvári tábla vádtanácsa szabadlábra helyezte

Dán Arthur negyedmillió lej kauciót ajánlott fel szabadlábra helyezéséért

Temesvár, április hó 8.

A temesvári feketeszesz-ügyben indított bünygyi eljárás során az első kihallgatások megejtése után a temesvári törvényszék vizsgálóbírója többek között szabadlábra helyezte Kun Richárdot, a Kereskedők Egyesületének elnökét is, a kit később az ügyészség indítványára ismét kihallgattak és vizsgálati fogságba helyezték.

Kun Richárd természetesen felebbezett a határozat ellen s felebbezését a tábla vádtanácsa tegnap tárgyalta le.

A táblai vádtanács helyet adott a felebbezésben felhozott indokoknak és elrendelte Kun Richárd szabadlábra helyezését.

Ugyanekkor a feketeszesz-ügy másik gyanúsítottja, Dán Artur is kérést adott be a törvényszékhez, hogy helyezze szabadlábra a vizsgálat lefolytatásáig. Szabadlábra helyezéséért negyedmillió lej kauciót ajánlott fel. A törvényszék még nem döntött Dán Artur szabadlábra helyezése felől.

Lfogták a csikmegyei pénzhamisítókát

Két m nkanélküli géplakatos bals kerü próbálkozása

Csikszereda, április 8.

Csikszeredában és környékén az elmúlt napok folyamán néhány hamis, primitív előállítású 20 lejes került forgalomba. A bevezetett nyomozás során a csikszeredai rendőrség arra a megállapításra jutott, hogy a hamis pénzeket vagy Csikszeredában, vagy valahol a közeli környéken gyártották, minden valószínűség szerint kezdő és az ilyesfajta „mesterségre” hiányosan felszerelt egyének. Tekintve, hogy a nyomozás szála falura vezettek, a rendőrség összeköttetést keresett a csendőrséggel s közösen folytatták tovább a vizsgálatot a bűnösök leleplezésére.

A nyomozás gyorsan és könnyen ve-

zetett hiánytalan eredményre. A csendőrség a csikszeredai rendőrség útmutatása nyomán rövidesen letartóztatta Bara Péter csikszentdomokosi és Gál Illés csikszentgyörgyi lakosokat, akik töredelmes vallomást tettek.

Ők gyártották a hamis 20 lejeseket, mert hónapok óta a legkétségbeesettebb nyomorban voltak.

Mindketten kitanult géplakatosok, hosszabb ideig vasúti műhelymunkások voltak, de elbocsájtották őket. Hónapok óta viselik a munkanélküliek keserves sorsát mindent feléltek már, amijük volt. Az éhezéstől való félelem vitte rá őket a pénzcsinálás kétségbeesett próbálkozására. Eddig mintegy 5 ezer lej értékű 20 lejes érmet gyártottak, amiből alig néhány darabot hoztak forgalomba. A gépet, amivel kezdetleges öntvényeiket létrehozták, ők maguk építették minden segítség nélkül.

A letartóztatott két géplakatos vallomása nyomán a csendőrség megtalálta a gondosan elrejtett pénzcsináló gépet is. Körülbelül egy méter magas, meglehetősen primitív alkotmány, amely a 20 lejesek öntő formáját megközelítő pontossággal hozta ki. A két géplakatos inkább az öntvény anyagát nem tudta eltalálni, hogy az előállított pénzdarabok súlya, színe és tapintása ne legyen azonnal feltűnő.

Bara Péter és Gál Illés volt vasúti géplakatosokat, akiket a munkanélküliség kétségbeesítő állapota vitt rá a bűnre, átadták a csikszeredai ügyészségnek.

Ausztria jra felvette kereskedelmi tárgyalásait

Bécs, április hó 8.

Az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások, amelyek a husvétii ünnepek tartamára megszakadtak, tegnap délután újra megkezdődtek. Beavatott körökben biztosra veszik, hogy a tárgyalások ezutal közvetlenül a szerződés megkötéséhez fognak vezetni.

Még e héten ismét megindulnak a kereskedelmi tárgyalások Ausztria és Csehszlovákia, a jövő hét folyamán pedig Ausztria és Jugoszlávia között is, amelyek a német-osztrák vámszövetségi egyezmény közbejötté miatti szakadtak meg pár héttel ezelőtt. Ezekre nézve is ismét optimizmus nyomult előtérbe.

Megnyílt Szg. 269 Ui szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
a Gara de Nord mellett

és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

1-2 szobás szobák 100-120 lejig kétágyas szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illetékeket Modern konyha, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás

A tisztviselő és utazó uraknak engedély.

Érik a koncentráció

Szombatra várják a krízis megoldását

Bukarest, április 8.

Tegnap este az ügyek továbbvitelével megbízott kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, melyen elsősorban azt tisztázták, hogy az új kormány megalakulásáig tartó átmeneti időszak alatt az exkormány milyen hatáskörrel rendelkezik. A kérdésben hozott határozat szerint

a exkormány teljes mértékben rendelkezik az átmeneti időszak alatt is azaz a hatalommal, amit megelőzőleg gyakorolt.

Ezt a határozatot jegyzőkönyvre vették és közlésre átküldték a Monitorul Oficial-hoz.

Azután a Londontól Bagdadig terjedő nemzetközi hatalmas autótúrával kapcsolatban foglalkoztak, amely a tervek szerint egész hosszában átvonul Románián Nagyvárád, Kolozsvár, Torda, Segesvár, Brassó, Szinaja, Bukarest és Giurgiu városok érintésével. A minisztertanács úgy döntött, hogy a nemzetközi út Románia első szakaszát a régi szokás szerint II. Károly király nevére nevezi el.

Ennyi volt mindaz, amiről a kormány tagjai szükségesnek találták tárgyalni a jelenlegi politikai körülmények között. A hivatalos tárgyalások után azonban buzgón és sürgősen folytatók azokat a tanácskozásokat, amelyek a koncentrációs kormány lehetőségének az útját igyekeznek egyengetni, hogy minden készen legyen arra az időre, mikorra Titulescu haza érkezik.

A liberális párt új állásfoglalása, amely szerint Duca és vezérkara már nem ragaszkodik mereven a parlament feloszlatásához, több tekintetben új helyzetet teremtett.

Egyre világosabbá válik ugyanis az, hogy a kérdés tulajdonképpen az ország két nagy pártja: a nemzetiparasztpárt és a liberálisok között dől el. Ők teszik lehetővé a koncentrációt, vagy ők buktatják meg Titulescu kísérletét. Ma már nem kétséges, hogy a koncentrációtól ez a két nagy párt sem idegenkedik, aminek fényes tanubizonysága Duca engedékenysége is.

A liberális párt öt pontja

Legújabb jelentés szerint a Duca vezetése alatt álló ó-liberális párt delután kommunikált tette közzé, amely — miután megcáfolja a híreket, mintha a párt belében nézeteltérések volna — a következő öt pontban foglalja össze a koncentrációs kormányban való részvétel feltételeit:

1. A kormány megalakítása alkalmával tartásuk szem előtt a reális erőviszonyokat, minthogy pedig a liberális párt tekinthető a legnagyobb pártnak a jövő kormányban a liberális elemnek kell tulsúlyban lennie;
2. a koncentrációs kormányban feltétlenül megfelelő képviseletet kapjon a nemzeti parasztpárt és az Averescu-féle néppárt is;
3. A parlament azonnali feloszlatása;
4. a koncentrációs kormány írja ki az általános választásokat, amelyeken az egyes pártok külön-külön lépjenek fel, az így választott parlamentből kerüljön ki a végleges koncentrációs kormány;
5. a parlamenti koncentrációs kormány megalakulásáig ne adjanak ki

A koncentráció lehetősége körüli szorgos tárgyalások egyébként már is súlyos bomlási folyamatot indítottak meg a liberális pártban. A nagytekintélyű Tancred Constantinescu ugyanis a leghevesebben ellene volt annak, hogy a liberális párt elálljon a parlament feloszlatásának feltételétől.

Duca viszont alkalmasnak látja a helyzetet arra, hogy a liberális párt újra visszanyerje régi politikai befolyását, tehát óvakodik a csökönységtől, amivel a párt tulsokat kockáztatna. Tancred Constantinescut támogatta Dinu Bratianu és Costinescu volt liberális bukaresti primár. A két csoport összecsapása annyira heves volt és annyira kiengesztelődés nélkül fejeződött be, hogy a bukaresti lapok egyrésze már Tancred Constantinescu és csoportja kiválásáról beszél, ami — ha valóban bekövetkezik — jelentősen módosítja a koncentráció körüli tárgyalások menetét.

Rendkívül érdekes Jorga magatartása is. Az újságíróknak, akik véleményét kérték a helyzettel kapcsolatban, ezeket mondotta:

— Várom, hogy az uralkodó kihallgatásra kérjen magához, amint ez ilyenkor szokásos. Az uralkodónak aztán memorandumot nyújtok át, amelyben részletesen kifejtem a véleményemet Titulescu megbízásához egyelőre nem szólhatok semmit, hiszen nem tudom, hogy mit is akar tulajdonképpen. Ha haza jön és kiderül, hogy miképpen szándékozik megoldani a válságot, akkor majd hallani fogja a véleményemet.

Jelen pillanatban tehát röviden így lehetne helyzetjelentést adni.

Az új kormány megalakulása legkorábban szombaton délre várható. Titulescu csütörtökön reggel érkezik meg a letárgyalhatja a kérdést a liberálisokkal és a kis pártok vezetőivel Maniu pénteken este jön haza csak. A nemzeti-parasztpárt vezérlobbizottsága tehát csak pénteken éjjel hozhat határozatot. amit szombaton reggel közölhetnek Titulescuval. A designált miniszterelnök tehát csak szombaton délből láthat világosan a kormányalakítás nehéz kérdésében.

semmiféle koncessziót, különösen a petroleumra, amely az ország legfőbb vagyonát képezi.

Duca e pontok alapján kezdi meg holnap délelőtti tárgyalásait a reggel 6 óra 45 perckor Bukarestbe érkező Titulescuval. Amennyiben Titulescu nem tenné magáévá e feltételeket, ezt a liberális párt visszautasításnak veszi.

Duca egyébként pénteken délelőttre összehívta pártja végrehajtóbizottságát, amelynek jelentést fog tenni tárgyalásai eredményéről és amely végleges formában fog dönteni a párt további magatartásáról.

PARTONKIVÜLI PREFEKTUSOKAT NEVEZ KI AZ ÚJ KORMÁNY

Jól értesült helyről a Lupta úgy tudja, hogy az uralkodó kifejezett kívánságára a megyék élére partonkivüli prefektusok fognak kerülni, főleg a magasabb rangú közigazgatási tisztviselők sorából.

Más hír szerint a fontosabb megyék prefektusi székeibe katonatisztet, szám szerint mintegy huszonötöt kerülnék.

Négy zsidót megöltek husvétkor Palesztinában

Tízezer főnyi tömeg részvételével folyt le a temetés Haifában

Jeruzsálem, április hó 8.

Palesztina-szerre óriási izgalmat és elkeseredést keltett az a támadás, amelyet eddig még ismeretlen tettesek intéztek a Haifa mellett levő Yargur cionista telep lakóinak egy csoportja ellen.

Egy tizenegy főnyi zsidó telepes csoport vasárnap este Yargurból szekéren Haifa felé igyekezett, amikor az országúton fegyveres arab banda rohanta meg és sortüzet adott le rá.

A harcban a zsidó telepesek közül két férfi és egy nő elesetek, négyen pedig súlyosan megsebesültek. A rablók ezután kifosztották az áldozatokat és eltűntek. A sebesültek egyike Haifába való szállítás közben szintén kiszervezett, úgy, hogy a halottak száma ezzel négyre emelkedett.

Az áldozatok temetése tegnap ment végbe Haifában mintegy tízezer főnyi tömeg részvételével.

A haifai zsidó tanács határozatot fogadott el, amelyben követeli a kormánytól, hogy a rélyesebb intézkedéseket tegye a támadás tetteseinek kézrekerítésére és példás megbüntetésére, annál is inkább, mert a zsidó lakosság jóval az ünnepek előtt felhívta a hatóságok figyelmét a várható zavargásokra. A kormány el is rendelte a szigorú vizsgálatot.

Haifa környékén minden egyes falut katonasággal megerősített rendőrség-kutatát, amelynek tevékenységét katonai repülőgépek is támogatják.

Egyébként éppen tegnap az áldozatok temetésének az idején Beér Séba közelében szintén banditák támadtak meg egy arab kereskedő-csoportot is, amelyből egy kereskedőt megöltek, egyet pedig súlyosan megsebesítettek. Az utasok kirablása után a banditák eltűntek.

Háza és cipőüzlete van a Mentősorsjáték egymillió lejes nyeresésének

Dóczi József szerint az ilyen szerencse-ünnep, de a hétköznapiak továbbra is megmaradnak

Egyik leánya, Anna, éppen most menyasszony

Csikszereda, április 8.

A kolozsvári mentősorsjáték egymillió lejes főnyereményét tegnap kihúzták. A szerencsés nyertő Dóczi József csikszeredai cipőkerskedő, akinek Csikszeredán üzlete és szép háza van.

Látogatást tettünk a Dóczi-ládnál ahol természetesen lelkes örömmel fogadták a kolozsvári táviratot, amely a nagy szerencsét hírül hozta. Dócziék közszereplésben álló, tekintélyes csikszeredai polgárok. Az apán és az anyán kívül öt gyermek van a házban, közöttük két leány. Az egyik, a tizenhétéves Anna, menyasszony, vőlegénye egy Ferenczy nevű fiatalemberről.

Most a család egyrésze felutazott Kolozsvárra, ahol felveszi készpénzben az egymillió lejt.

Megkérdeztük Dóczi Józsefet, mit fog csinálni a sok pénzzel.

— Először is kifizetem a kétszáz ezer lej adósságomat, — mondotta a cipőkerskedő. — Hogy aztán mit fogok csinálni?

ni? Anyi bizonyos, hogy amiképpen eddig dolgoztam, ezután is dolgozni fogok. Csalóka dolog az kérem, hogy ha az ember nyercsorsjátékon, akkor az egész élet megváltozik. Dehogy! Ez legfeljebb olyan ünnepnap a hétköznapiak életéből áll és azok a hétköznapiak továbbra is megmaradnak, mert nélkülük nem is lehetne élni.

Ennyit mond Dóczi József, aki tehát nem munkanélküli cipészegéd, amint az első pillanatban hitték. Egyébként ez csak azt bizonyítja, hogy a romantika nem halt ki és az emberek még most is kívánják a jót — néha másoknak is. De ha nem is kívánják, akkor is — ha már megvan — örülnek neki...

Itt említjük meg egyébként, hogy a mentősorsjáték egy-egy tíz ezer lejes nyereseményét Holby és László Ferenc brassói autó- és gépjárműhely tulajdonosok nyerték.

Antal.

A kormánybukás hírére:

Egy regáti falu liberális érzelmű parasztjai elfoglalták a községházát

Bukarest, április 8.

Érdekes falusi „forradalomról” tettek hivatalos jelentést a belügyminisztériumhoz a dragasani hatóságok. A kormány bukásának hírére az oltmenti kis Voicesti nevű falucskában

Voicescu gazdának, a liberális párt ot-tani organizációja fejének vezetésével botokkal felfegyverkezett csoport támadta meg a községházát a rövid fél-órát tartó szabályos ostrom után birtokába vette.

A jegyzőt és a telefonost kényszerítették az iratok átadására, aminek megtörténte

után Voicescu gazda kijelentette, hogy ezennel átveszi a község vezetését, miután a kormány megbukott és a választott köz-ségi primár is szedheti a sátorfáját.

A furcsa forradalomról telefonon értesítette a dragasani hatóságokat a hatalmától megfosztott és száműzetésre ítélt közégi bíró. A kiszállott csendőrség már csendben találta a falut, mindössze a községházán elhelyezkedett forradalmi őrség és az összetört butorok tettek bizonyosságot amellett, hogy a derék „forradalmárok” megharcoltak a kivívott győzelemért. — Voicescu gazdát természetesen letartóztatták.

Utolsó terminus a hadirokkantak részére

Hat hónapon belül jelentkezhetnek a hadirokkantak, ha nem kapnak nyugdíjat, vagy még nem voltak felülvizsgálva

Bukarest, április 8.

A Monitorul Oficial mai számában megjelent az erdélyi katonai invalidusok nyugdíjának rendezéséről szóló törvény. Ezt a törvényt úgy a kamara, mint a szenátus már megszavazta és a törvény a Monitorul Oficialban megjelenése után, tehát a mai naptól kezdődőleg életbe is lépett.

A B. L. ezt a törvényt már részletesen ismertette és ez alkalommal csak röviden akarunk mutatni, hogy

e törvény az erdélyi invalidusok régi sérelmén segít, amikor újabb hat hónapos terminust tűz ki, mely idő alatt mindazon invalidus tiszték és altiszték, akik még ezideig nem kapnak rokkant segélyt, jelentkezhetnek.

Ugyanezen a terminuson belül azok a rokkantak is jelentkezhetnek, akik igazolni tudják, hogy tényleg a háboruban szereztek rokkantságukat, de még ezideig nem lettek felülvizsgálva és így nyugdíjat sem kaphattak. A törvény határozott intenciója az, hogy az erdélyi háborus invalidusok teljesen azonos elbánásban részesüljenek, mint a regáti sors-társaik.

Idáig ugyanis az volt a helyzet, hogy az erdélyi invalidusok hétszeres kevesebb nyugdíjat kaptak, mint a regátiak.

Az új törvény megszünteti ezt a felháborító anomáliát és ezentul nem lesz különbség a regáti és erdélyi invalidusok nyugdíjilletékei között.

Már most csak arról van szó, hogy a törvényhez tartozó végrehajtási utasítás, melyet a központi nyugdíjpénztárnak kell kidolgozni, milyen intenció sze-

rint fogja a végrehajtási utasítást elkészíteni.

A második fontos kérdés pedig az, hogy mikor fog megjelenni az új törvény végrehajtási utasítása.

— Danzingban is „operálnak” a hitleristák. Varsóból jelentik: Danzingból érkezett hír szerint husvét-hétfőn este ismeretlen egyének behatoltak a schichau hajógyárban javítás alatt álló „Koper-nik” nevű lengyel hajó fedélzetére s miután az ellenálló hajóort megsebesítették és mellére késsel horogkeresztet vészték, horogkereszttel látták el a hajó csaknem valamennyi tárgyát, sőt még a lengyel zászlót is. Borzalmas csinytevésük után a hitleristák elmenekültek. A súlyos eset miatt a lengyel főbiztos tiltakozó lépést tett a danzigi szenátusnál.

50-70%-os áreszállítás!

Értékes könyvek fél és harmadáron!

A „Genius” könyvkiadónak lapunk tegnapi számában hirdetett mélyen leszállított áru könyveit vidékre portómentesen szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Kérjen részletes jegyzékeket ingyen

B. L. 3

Április 10

Petrozsény, április 8.

A szilvölgyi bányák leépítési akciója során még a „Principele Mircea” cím alatt működő szülészeti klinikát is megszüntette, tekintet nélkül a célra, amelyet ez az intézmény szolgált.

Ennek szükségszerű pótlására petrozsényi orvosok vették kezükbe az ügyet; bérbevételek a „Principele Mircea” épületét és modern magán-szanatóriumot létesítettek. A belgyógyászati vezetését dr. Moga Jonel és dr. Herman Árpád; sebészeti: dr. Lăpăduța Constantin operátor; szülészeti és nőgyógyászati osztály vezetését dr. Weisz Alfréd vállalta.

A sanatórium csinos park közepén, kórházi célra konstruált modern és új — alig két esztendő — emeletes épület. Az új sanatórium megnyitása már április első felében fog megtörténni.

Intenzív munka, intenzív táplálkozást igényel. Az Ovomaltine koncentráltan tartalmazza az energia forrásait szolgáló tápanyagokat. Minden dolgozó ember reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használjon.

— VASUTAS HALAL. Erdélyi Gyula, zernesti állomásfőnök szívbénulásban meghalt. Temetése folyó hó 6-án, hétfőn volt. A hepehupás vén Szilágy volt az otthona. Nagyszámú családján kívül kiterjedt rokonsága és barátaai gyászolják a CFR ez igazán kötelességteljesítő hivatalnokát, aki utolsó pillanatáig teljesítette szolgálatát.

Meghüles betegségek (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat Anacot pasztillát. Egy fiola ára 37 lej.

★ RITKA ALKALOM, csak 10 napig tart. Ma nyílik meg Brassóban, Kolostor-utca 2. szám alatt (Banca Românească épület) az „Erean” cég (Braila, Str. St. Constantin 27.) hírneves perzsaszőnyeggyár keleti szőnyegkiállítását. — A nagy pénzkriszre való tekintettel a szőnyeget mélyen leszállított áron árusítjuk Szabad megtekintés, vételkényszer nélkül.

— ORSZAGOS SAKKVERSENY BUKARESTBEN. Tudósítónk jelenti: A romániai országos sakkverseny ünnepélyes megnyitását április 11-re tűzték ki. Ugy a megnyitó ünnepély, mint a versenykiűzelmek a bukaresti Kereskedelmi Kamara helyiségeiben zajlanak. A Erdélyből a következő játékosok neveztek be a versenyre: Balogh dr. (Csiksezedra), Erdély és Tyroler (Temesvár).

★ Levélnek ne higgy! A papír túrlemez, a toll engedelmes, de a betűkben benne a jellem, melyet Schneider Józsa grafológusné százszázalékosan megállapít 100 lejtől kb. 220 —30 szóból álló analízisben. Brassó, Sütő utca 4. szám.

★ Dr. PAPP BÉLA, a budapesti Szt. János kórház volt orvosa, rendel szülészeti, belgyógyászati és gyermek-betegeknek délelőtti 8-tól fél 10-ig és délután 3—8-ig. Bukarestben, a Bul. Schitu-Magureanu 43. sz.

Beeneknek. 12-17
akik közzvény, érelmeszesedés, csúsz vagy hasonló beégésekben szenvednek, a szív- és yomorhetegeknek, azoknak, akik belsőorgánokban, maga vérművénben és agykori yengyében szenvednek, továbbá a vérszegény gyermekeknek
erősítésük érdekében
a minden gyógyszerárban és drogériában kapható
Burkbraun-féle rádióaktív csokoládé
kellene adni.
Főlerakati: **Radium, Bukaresti, Filaret 1.**
Agyógyszertész urak az O. A. F.-nél, Bukaresti, Str. Batistei 14, fedezhetik szükségletüket.

BILLES & Co. utóda
Központ: **NAGY-ZEBEN** Fiók: **BRASSO**
Reg. Ferdinand tér 18. Reg. Carol (Kapu-u.) 9

Női és férfi tavaszi udonságok valamint gyapú takarók és szőnyegek gyári lerakata. B 287

Olcsó napiárak!

Astra (Apolló) Mozgó
Brassó

Következő nagy udonságaink:
Április 12-én, vasárnap
„A Rajna virága”
(LINDENWIRTIN)
Április 13-án, hétfőn
„Ötensége a szerelem”
(IHRE MAJESTÄT DIE LIEBE)

Bécsben elfogták a kalapácsos gyilkost

Budapest, április 8.

Ma délben fél tizenkettőkor Klauzel dr., bécsi rendőrfőnök telefonon felhívta a budapesti főkapitányságot és közölte, hogy az egyik Leopold-stadti lebuiban elfogták a kalapácsos gyilkost, Fischl Frigyeset. Fischl beismerte, hogy ő verte agyon Steinherzt, mégpedig ennek egyenes felszólítására. Steinhertz — állítólag — ötezer dollárt ígért neki, melyet órájának és láncának felmtatása ellenében a meggyilkolt borkereskedő egyik bécsi ismerősétől kellett megkapnia. Fischl elmondotta még, hogy Kovács néven együtt szállt meg Steinhertzel a Mórán szállodában, ahonnan együtt mentek ki a vasúthoz. Még a kalapácsot is Steinhertz vette neki.

Fischl vallomása ellenére nincsen kizárva, hogy csak a budapesti kombinációk, — amelyekről a tettes a lapokból értesülhetett — sugalmazták neki a gyilkosságot lefolyásának ilyen előadását és lehetséges, hogy ennek ellenére közönséges rablógyilkosságról van szó.

— **FOOTBALLISTÁK AUTÓBALESETE.** Könnyen végzetessé válható, de szerencsés heppye end-del végződött autóbaleset történt a Petrozsény—Piski közötti országúton, folyó hó 5-én, husvét vasárnapján délután. A „Minerul” lupényi footballesapat egy autóbusszal és egy teherautóval Piskire utazott a piski CFR csapatával lejáró bajnoki mérkőzésre. — Magyarbrettegyig zavartalanul tették meg az utat, mig nem ott a hepehupás országút egyik részén az előlhaladó, súlyosan megterhelt autóbussz egyik tengelye eltört. — Csodával határos módon semmi komolyabb baj nem történt, csupán könnyebb ütődéseket szenvedtek az érthetően megrémült footbalisták. — A nagyobb katasztrófát az autóbussz nagy sebességgel nyomon követő teherautó okozhatta volna, amelynek sofförje szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét és sikerült az utasokkal roskadásig megrakott autót a megsérült autóbussz közvetlen közelében lefékeznie, amelyet aztán azonnal Hátszegre irányítottak vissza s egy onnan hozott új tengellyel folytatták útjukat, másfél órai késéssel Piskiig, ahol a bajnoki meccsre összegyűlt közönség körében már halálos katasztrófáról szóló hírek terjedtek el a balesettel kapcsolatban.

— **Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi Ferenc József keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyították, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kaphatók.**

— **HUSZ HULLARABLÓT VÉGEZTEK KI MANAGUABAN** Newyorkból jelentik Nikaragua elpusztult fővárosának, Managuának területén még mindig megismétlődnek a földlökések, amelyek több megrongálódott házat döntöttek romba. Az újabb katasztrófa alkalomával öt ember életét vesztette. A halottak eltakarításának borzalmas munkája még nem ért véget, mert eddig összesen 1000 holttestet helyeztek tömegsírba. A managui hatóságok elrendelték, hogy a város területén lévő összes kutyákat írták ki, mert a szerencsétlen állatok közötti veszteségi járvány tört ki. — Jellemző, hogy a hullarablók állandóan garázdálkodnak a halott város romjai között. Tekintettel arra, hogy a statáriumot a katasztrófa után azonnal kihirdették, a tetten éri hullarablókat azonnal kivégzik. Tegnap a tragikus sorsú város halottainak vámszedői közül huszat végeztek ki.

— **TUDOMÁNYOS ELŐADÁS A GEP- ÉS KAZANOSOKNAK.** A gép- és kazántulajdonosok mechanikai és villamosberendezések egyesületének meghívására Bruchusa mérnök vetített képekkel előadást fog tartani a gőzkazánok tisztításáról, szigorúan tudományos formában. Az előadás a Honterus-iskola fizikai termében április hó 9-én este hat órára van kitűzve.

— **Megmérgezte magát, majd disznó-tilókkal felvágta a hasát.** Szegedről jelentik: Borzalmas módon vetett véget életének Márki Árpád hatvanhétéves szegedkörnyéki gazda. A szerencsétlen ember először ismeretlen méreggel mérgezte magát, majd disznótilókkal felvágta a hasát, úgy, hogy helyi részei kifordultak. Márki rövid idő múlva szörnyű kínok között meghalt. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy nemrégien elhunyt felesége után való bánatában vállik meg az öléből.

— **A BRASSÓI MUNKANÉLKÜLIEK TERMÉSZETRENI SEGÉLYEIT ISMÉT CSÖKKENTETTEK.** A brassói városi tanács mellett működő munkanélküli segélybizottság ma délután viharos ülésen határozta el, hogy az eddig kiszorított természeteni segélyadagokat megszüntítik. A munkanélküliek megbízottja kifejtette, hogy a munkahelyi minisztérium nevelésesen kicsiny összeggel járul a segélyezési akcióhoz s Brassóban igen sok

azoknak a vállalatoknak a száma, amelyek vagy semmit sem áldoznak a munkanélküliség enyhítésére, vagy pedig nem szolgáltatják be a segélyalap gyarapítására szedett illetéket. A Modern mozgó bezárásával havonta 40—50.000 lejjel csökkent a segélyalap jövedelme, az Astra mozi pedig nem szolgáltatja be pontosan az illetékeket. A bizottság éles és izgalmas vita után azt a határozatot hozta, hogy a munkanélkülieknek csak kenyerei és szalonnát oszt ki, a családi viszonyok szerint meghatározott kvóta alapján. A segélyző bizottság két héttel ezelőtt szüntette meg a munkanélkülieknek adott fa és cukor kiosztását.

★ **ELJEGYZÉS.** Hamary Mancika és Cicio Miklós (Brassó) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A gazdasági bizottság ülése

Bukarest, április 8.

A legfelsőbb gazdasági tanács tegnap ülést tartott, amelyen ratifikálta a cukorrépa-termelők és cukorgyárak megállapodását a répaárak beváltására vonatkozólag. Észterint a répa beváltási árát 10.600 lejben szabták meg a megszorítás-sal, hogy ebben az évben mindössze 15 ezer hektár területet fognak a gazdák cukorrépával bevetni.

A bizottság ezután felosztotta azt az ötven millió lejt, amelyet a kormány a munkanélküliek segélyezésére az arra rászorult gazdáknak vetőmagvakkal való ellátására és a dobrudzsai kataszter felállítására utalt ki.

A gazdasági bizottság végül hozzájárult ahhoz, hogy a hadsereg nagyobb mennyiségű posztót vásároljon: a hazai posztógyáraktól, kilogrammonkénti 60 lejes gyapjúárak kalkulációja mellett.

— **EGY BUKARESTI HIVATALNOK ÖNGYILKOS LETT BRASSÓBAN.** Brassóban, a Störbej-kastély mögött elterülő tisztáson egy férfi holttestére bukkantak tegnap délután. A bevezetett vizsgálat rövidesen megállapította az öngyilkosnál talált iratokból, hogy Groia Vlarie, 32 éves bukaresti könyvelővel azonos. Az öngyilkos a notesz két első lapján két nagybátyjának pár bucsusort írt. Az öngyilkosságot azért követte el, mert a „Petrol Bloc” bukaresti vállalat elbocsátotta kötelekéből és sehol sem talált elhelyezkedést. Brassóba is azért jött a rokonaihoz, hogy állást szerezzen és amikor látta, hogy minden igyekezete hiábavaló, főlölte magát.

— **ARADI HÍREK.** Maidt Emil aradi sportárkereskedő ma kényszeregyezési kérést adott be, amelyben hitelezőinek hatvan százalékos egyezséget ajánl. A bemutatott mérleg szerint a cég aktívája 1.385.000, passzívája pedig 2.913.000 lej. — **Popa Constantin** kulturális nemrégiben súlyos vádakat emelt Szendrey Mihály aradi színigazgató ellen. Szendrey erre a városi tanácstól vizsgálatot kért önmaga ellen. Ez a vizsgálat ma fejeződött be és az Szendrey ellen terhelő eredményt járt. A vizsgálat szerint Szendrey rendetlenül vezette a színház ügyeit és többirányú kötelességeit nem teljesítette. Ezzel egyidejűleg egy másik színházi affér is lejárásodott. **Voiticeanu**, a város részéről a színházhoz delegált intendáns tegnap bejelentette, hogy lemond állásáról, mert ellene rágalmakat hoznak fel. Az intendáns állítólag az egyik színésznőről, aki előleget kért, szerelmet akart zsarolni. A lemondást a polgármester nem vette tudomásul, minthogy az intendáns ellen felhozott vád nem bizonyult valósnak. — Az aradi **Magyar Párt** elnöki tanácsa tegnap ülést tartott a **Magyar Ház** építése ügyében, a kiküldött előkészítő bizottsággal együttesen, a melyen kimondotta a Magyar Ház R. T. megalkulását, két millió ötszázezer lej részvénytőkével. A részvényaláírási felhívást már a napokban kibocsátják.

— **NEWYORKI BANDITÁK BOSSZUBÓL FELROBBANTOTTÁK EGY GYARMATÁRU CÉG ÜZLETHÁZÁT.** Newyorkból jelentik: Tegnap borzalmas szerencsétlenség történt Newyorkban: Az egyik nagy gyarmatáru cég 12 emeletes üzletházában pokolgép robbant és a hatalmas épület nagy részét rombadöntötte. A robbanásnál a cég két tisztóise-őnöje meghalt, hat munkása súlyosan megsebesült. A nyomozás megállapította, hogy egy newyorki rablóbanda bosszúból robbantotta fel a hatalmas épületet. A banditák ugyanis nagy összegű védelmi adót vetettek ki a gyarmatáru cigre, de annak igazgatói nem mutattak hajlandóságot a kért összeg kifizetésére.

— **Milyen lesz az idő?** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint részben felhős, egyébként azonban tulnyomóan száraz idő várható gyenge éjjeli fagyokkal és nappali felmelegedéssel.

★ **ELJEGYZÉS.** Olchai Szele Tuti (Brassó) és iváni Paál Jenő dr. (Budapest) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **HUNYADMEGYEI HÍREK.** Déváról jelentik: A marosillyei Maierovics fáscegnél dolgozott Suba Nicolae 60 éves viszkai lakos, aki egy mozgásban levő és fával megrakott vagonetról olyan szerencsétlenül esett le, hogy azonnal szörnyethalt. — **Bauman Titus**, a lupényi vas- és fémmunkás csoport pénztárnoka, rutul visszaélt a belé helyezett bizalommal, amennyiben a kezelése alatt álló pénzekből, az utóbbi két év alatt 30 ezer lejt sikkasztott el. A sikkasztást Girboveanu Simon kerületi titkár fedezte fel, akinek bevallotta, hogy a hiányzó 30 ezer lejt, az utóbbi két év alatt, kisebb tételekben sikkasztotta el. Bauman nyilatkozatában ismerte el a pénznek saját céljaira való felhasználását és egyben beleegeyzett abba, hogy a kérdéses összeget a bánya járandóságából havi ezer lejes részletekben levonhassa. Ha nem fogják leépíteni, úgy még reménye lehet a csoportnak, hogy az elkezelt pénzeket részletekben meg fogja kapni.

— **Hatvanöt éve katoná Hindenburg.** Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök, aki októberben töltötte be 83-ik életévét, tegnap ünnepelte katonai pályafutása kezdetének 65-ik évfordulóját. Az ősz hadvezért ebből az alkalomból nemcsak a birodalom valamennyi katonai testülete, hanem maga Vilmos excsászár is üdvözölte, az ezredek pedig, amelyekben szolgált, külön delegációkkal fejezték ki neki szerencsekívánataikat.

— **Felakasztotta magát a gazdasági válság miatt Schwartz Sámuel temesvári kereskedő.** Temesvári tudósítónk jelenti: A gazdasági válság, amelyből nincsen kivézető út, mostanában szinte minden nap megköveteli a maga áldozatát. Tegnap Schwartz Sámuel 52 éves temesvári kereskedő bukott el a hihetetlenül megszorított adó és közterhek, valamint a katasztrófálisán megcsappant kereseti lehetőségek folytán. Schwartz Sámuel, a kit súlyos anyagi gondok gyötörték, tegnap felakasztotta magát és amire észrevették, már meghalt.

— **Földrengés Ruszinszkóban.** Ungvárról jelentik: A keddről szerdára virradó éjszaka két óra tizenhat perckor Munkácson, Beregszászon, Nagyszőlősen és ezeknek a városoknak a környékén földrengést éreztek. A földlökéseket legerősebben Beregszászon érezték, ahol a falak megrepedtek, a vakolat lehullott, a kápek leestek. Erősen érezték a földrengést Munkácson is. A lakosságot a földlökések felébresztették álmuikból. Emberekben sehol sem esett kár.

— **ÖTSZOROS GYILKOSSÁG MARBURG MELLETT.** Belgrádból jelentik: A Marburg mellett fekvő Kamnica községben tegnap éjszaka baltával meggyilkolták Dobaj Alajos vagyonos parasztgazdát, hetvenéves nővérét, két felnőtt leányát és hatéves kislát. A gyilkos, akiről azt hiszik, hogy a gazda egy elbocsátott bérese, a gyilkosság elkövetése után valamennyi áldozata holttestét baltájával apróra darabolta. Kézrekerítésére erőteljes nyomozás indult.

Minden este
Jazz és Tangó-Band
24 HÓ
Európa kávéházban
(Brassó, Kolostor-utca 7.)
Glausiuss Tibor hírneves zeneszerző vezése mellett — Ha táncolni és jól mulatni óhajt okvetlenül ott legyen.
Cara man a la Pilsen
speciál s úró, paharanként

Ruhákat végülleg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Ujabb 530 nevet irtak fel a zsilvölgyi haláltáblára

Egyre nagyobb méreteket ölt a szénvidék katasztrófája

Déva, április hó 8.

Zsilvölgye katasztrófája újabb hatalmas lépéssel haladt előre. Ma, április 8-án,

újabb 530 munkáscsalád vesztette el a kenyerét, vált munkanélkülivé s ezzel gyökeretelené is abban a dúsgazdag völgyben, ahol milliók hevernek a föld mélyében, de ahol csak peregrinálva keserves munkával lehet megszerezni a mindennapi százaz kenyeret.

Es ezt is csak azoknak, akik dolgozhatnak, akik nem kerültek még a bányatársaságok hirhedi „fekete listáira”.

A lupényi bányatársulat két héttel ezelőtt iratta ki ennek az újabb 530 munkásnak a nevét, közölve velük, hogy április 8-án letehetik a munkaszerszámot, mert az igazgatóság nem tudja többé foglalkoztatni őket. Amint a szomorú névsort kifüggesztették, a munkásszervezetek azonnal közbenjárásra kérték fel Coanda petrozsényi munkaügyi inspektort Coanda ki is szállott az igazgatósághoz, de eredményt nem érhetett el, mert Frey vezérigazgató határozottan kijelentette, hogy

a bukaresti igazgatóság utasítására kell

végrehajtania a létszámapasztást.

A mai napon tehát Lupényban újabb 530 dolgozó kézből hullott ki a kalapács. A Zsilvölgye tovább néptelenedik, mert az bizonyos, hogy ez az újabb munkanélküli tömeg nem találhat elhelyezkedést és kenyeret ott, ahol minden vonalon az üzemek termelésének csökkentése folyik.

Tíz évvel ezelőtt még 23 ezer bányamunkás keresette meg a kenyerét a Zsilvölgyében, ez a szám most nyolcezerre apadt le s ezek is örök rettegésben élnek.

A fekete táblákra való kerülés veszélyese, amitől jobban félnek, mint minden szűjtő légtől, vagy más bányakatasztrófától, ott lebeg mindenkinek a feje fölött.

A Zsilvölgyéből megindult és tart a népvándorlás állandóan. Bredean dévai rendőrkészlet szerint részben a vasút, részben a bányatársaságok áldozatkészségéből díjtalanul elszállítanak mindenkit, aki a szomorú Zsilvölgyéből az ország valamelyik más vidékére akar költözködni, ahol talán inkább terem számára megélhetést, mint ott, a fekete gyémántok hazájában, amelynek fokozatos lezüllesztése gazdasági politikánk egyik legszomorúbb eredménye marad mindig.

Brandsch, a megbélyegzett

„A német népcsoportok európai szövetsége” az elnökségről való lemondásra kényszerítette az áruló kisebbségi vezető

Nagyszeben, április 8.

A romániai német és magyar kisebbségek közvéleménye egyforma örömmel üdvözölheti azt a szerencsés fordulatot, amely Brandsch Rudolf ügyében a legtöbb békövetkezett s amely egyrészt az európai németiség előtt igazolja fényesen a romániai Német Pártnak a Brandsch-ügyben elfoglalt álláspontját, másrészt most már véglegesen semlegesíti még azt a maradék ellenőrzést is, amit az egykori román kisebbségi sorsba került romániai nagyszebeni és németiség közbe Brandsch-ak, ennek a szerencsétlen politikának a bányakatasztrófái állítottak.

A B. L. olvasóközönsége előtt fölösleges újra fölleveníteni annak az áldatlan arcnak az egyes fázisait, amelyet az erélyi magyarságnak Brandsch Rudolf de. unciáló jellegű és célzatos kijelentései, csúgásai és a hatalom exponenciái olytatott — a szászok felé is áruló tenénciájú — tárgyalásai miatt kellett megvívnia. Jóleső örömmel kell leszögeznünk, hogy az egészen külön és kártékony utra évedt német politikussal szemben a hivatalos német párt és a szász népközösség habozás nélkül olyan impozáns erővel lépett föl, hogy az a közös kisebbségi sorsban való együttérzésnek értékes és súlyos politikai jelentőséggel bíró megnyilatkozása lehetett.

Brandsch Rudolf ténykedéseit és nyilatkozatait minden illetékes belső német politikai fórum megtagadta, őt magát pedig olyan felelőtlen akarnoknak jelentette ki, aki az erélyi német népközösség nevében többé sehul nem nyilatkozhatik.

A romániai Német Párt és a szász Néptanács megnyilatkozásaival a Brandsch-ügy itthon tulajdonképpen már el is dőlt. Azt a tényt, hogy most újra napirendre került, Brandsch csak annak köszönheti, ha ugyan megkísérli, hogy tolakodó egyéniségével sikerült magának olyan európai német fórumokban is pozíciót nyernie, amelyek most, a történetek után, nem lehetnek büszkéik rá s igyekezzenek is megszabadulni tőle. Teljesen megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint ezelőtt két héttel Berlinben ülést tartott a „Verband deutscher Volksgruppen Europas” című nagytekintélyű német szervezet, amely az összes európai németek legfelsőbb szövetségének tekintetű s így mi a Brandsch-ügyben a legmagasabb német fórumként könyvelhetjük el. — Ez a szervezet a múlt évben Brandschot három évre újra elnökévé választotta. Az elnök későbbi, romániai ténykedései azonban természetesen nem maradhattak titokban a külföldön sem s így a „Verband deutscher Volksgruppen Europas” igen kellemetlen helyzetbe került. Azt hisszük, nem túlozunk, ha ezt állítjuk, hogy a szövetség mostani berlini gyűlése elsősorban a Brandsch-ügy elintézését tűzte ki célul. Ezt különben a vülés következményei is mutatják.

A szövetség vezetői ugyanis a teljes lelést megelőző napon bizalmas értekezletet tartottak, amelyen a lengyelországi németek erőteljes támadást indítottak Brandsch ellen. Az elitélő és megbélyegző

felszólalások annyira a közhangulatot fejezték ki, hogy Brandsch védelmére egyetlen egy hang sem vállalkozott.

Végül is a bizalmas értekezlet határozata úgy született meg, hogy Brandsch-ot fel kell szólítani a lemondásra, mert a Bukaresti Tageblattban megjelent ismert és hirhedi cikke teljes ellentétben áll a kisebbségi eszmével és a kisebbségi célkitűzésekkel.

Három és fél óráig tartó heves ellenálás után végre Brandsch maga is megadta magát s

a plenáris ülésen bejelentette lemondását.

Helyébe Ledebur csehországi német kisebbségi politikust választották meg.

Ez a bukás betetőzte Brandsch megérdemelt sorsát s most már, az érzésünk, nyugodtan levehetjük napirendről a kérdést.

A legfelsőbb német fórum is ülékezett eelőtt a szerencsétlen akarnok fölött, aki dicstelen szereplésével annyi sokat ártott a romániai németiségnek is.

Bukását örömmel üdvözölheti a szász Néptanács, amelynek ismert állásfoglalása így teljes megerősölést nyert. — Brandsch most már a saját népközösségéből is kiveret vadként szerepelhet csak Áskálódásai most már keveset érthetnek még akkor is, ha akadnának még román kormányok, amelyek komolyan veszik a felajánlott szolgálatait elfogadják.

Május 27-én lesz két éve, hogy a moreni szonda lángbaborult

Bukarest, április 8.

Néhány hét múlva két esztendeje lesz annak, hogy moreniben a 160-as számú szonda lángra lobbant. Az elmúlt két esztendő alatt, dacára a számtalan oltsági kísérleteknek még sem sikerült az örök tüzzel égő moreni petroleumkutat eloltani. Az amerikai petroleumtársaság csupán az oltsági költségekre idáig százhusz millió lejt fizetett ki, de ha ki akarnák számítani a két esztendő óta keletkezett károkat, úgy kétségtelenül milliárdos számokat kapunk. Nem csupán a 160-as számú szonda napi termését kell a veszteség-rovatba beülletni, hanem irtózatoss károkat okozott az égő szonda a közeli petroleumtelepeken is, ahol már két év óta nem lehetett újabb petroleumkutat furni, eltekintve attól, hogy a meglévő és működésben levő petroleumkutatok is be kellett tönni.

A 160-as számú szonda gyászos két esztendő jubileuma alkalmával érdeklődünk az amerikai petroleumtársaságál, ahonnan azt a választ kaptuk, hogy ezt a vad lánggal tobzódó égő poklot valaha is sikerül eloltani és nagyon valószínű, hogy a 160-as számú szonda addig fog égni, míg valami belső földmozdulás következtében a szonda főbevezető csatornája be nem tömődik.

Macedonia

a dohány hazája, mint ahogy Románia a buza hazája.

Tagadhatatlan, hogy a macedon dohányok a legaromatikusabb dohányfajták, hála az ország szerencsés éghajlatának.

A MINAI

cigaretta a legjobb macedon dohányok vegyületeiből készülnek, amelyben főleg hírneves ZHINA nevű dohányfajta szerepel. Ez a cigaretta már világhírnévének örvend.

CASA AUTONOMĂ A MONOPOLURILOR REGATULUI ROMÂNIEI

Ez egyszer ingyen „reklám”!

Miniszter és egyetemi tanár a Fumosan-ról

Reklámmá filmeztek az egészségügyi miniszter elragadtatását. Az Universulban Mihailescu professzor a tudomány és higiénia örömeit tolmácsolja, mert nekünk is van már denikotinizált cigarettánk.

A denikotinizált cigaretta megjelenésével kapcsolatban megjelentek a Fumosan reklámok is. A denikotinizált cigaretta üzleti vállalkozás és egy modern üzletnek élni kell a reklám eszközeivel. Valljuk be: a Fumosan el is vele. Érti arnall módját, hogy miképpen kell a közönség érdeklődését állandóan ébren tartani, miképpen kell folyton újabb és újabb hírekkel és magyarázatokkal a fogyasztóba szinte beleidegezni, hogy a nikotin méreg, a nikotin ártalmas, a nikotin lassan égeti a szervezet ellenálló képességét. A Fumosan körül azonban nemcsak reklám történik. A Fumosan tényleg érték és jelentőség, amit a legjobban az bizonyít, hogy olyan fejek és emberek állanak mellé és hirdetik meggyőződéssel és hittel, hogy erre az intézményre az országban szükség volt, akik nem állanak oda a megfizethető reklám szolgálataiba.

Legutóbb Hatiegan egészségügyi miniszter tekintette meg a Fumosan gyárat. A miniszter nem egyedül ment ki a gyárba, a hatalmas és modern bukaresti laboratóriumba, hanem az államtitkárok serege kísért. Ugyanakkor a parlament ötven képviselője is megtekintette a Fumosan gyárat és az ünnepélyes látogatás során Hatiegan miniszter úgy nyilatkozott, hogy az egészség, higiénia, a szenvedő emberiség nevében köszöneti kell azt az ötletet, amely a denikotinizált cigarettát Romániába bevezette.

Természetesen a Fumosan élelmes igazgatósága ezt a miniszteri, államtitkári és képviselői látogatást filmezette és ez a film az ország összes mozgóképernyőjében futni fog. Ez reklám és eddig reklám, de maga a tény, hogy az egészség-

ügyi miniszter, az államtitkárok és a parlament képviselői ilyen demonstratív felvonulnak, a jelentőség és fontosság megbecsülésének jele.

Es ugyancsak nem lekecsinyítendő esemény, hogy Mihailescu professzor, a bukaresti egyetem nagyírú tanára, aki az országnak egyik legnagyobb kutató elméje, a denikotinizált cigaretta orvosi jelentőségéről hosszú tanulmányt ír az Universulban. Ez a nagy elméjű professzor hangsúlyozottan rámutat arra, hogy a betegségek légióit okozza és segíti elő a nikotin és a maga tudományos felkészültségével alapozza meg azokat az állításokat, melyeket neve aláírásával az Universulban közöl. Mihailescu tanár nem írja alá a nevét, ha az úgy nem százszázalékos és az Universul, amely igazán féltékenyen őrködik, hogy hasábjain burkolt propaganda közlemények meg ne jelenjenek, minden skrupulus nélkül szólatat meg olyan nevet, mint amilyen a Mihailescu professzoré.

A denikotinizált cigarettával, úgy látszik, úgy leszünk, mint a fürdőszobával. Akinek még sohasem volt fürdőszoba lakása, nem tudja, hogy mit jelent fürdőszoba nélkül élni. Mig nem volt denikotinizált cigarettánk, addig sohasem tudtuk, hogy mit jelentett életünkben és életünk féltett egészségében az, hogy nikotinos dohányneveket szívunk.

A kor mindennap újabb és újabb lehetőségeket talál, amelyek az ember életét meghosszabbítják és egészségesebbé teszik. A higiénia és modern vegyi tudomány áldásaiból nekünk is kapunk kell itt-ott valamit és ezért a nagy entuziaszmus, amellyel a Fumosant Hatiegan miniszter köszöntötte.

(Minden jog fenntartva.)

(50-ik közlemény)

Még csak nem is kaláberezték. Mult-kor megkérdezte Jó Áront, aki nagy hive volt a harminckétlevelű bibliának, hogy mért nem jáccik?

— Nem vagyok én sziken ülő tolvaj... — hangzott a felelet.

A billiárd is lecsappant. Fele bevétel se volt, mint egy évek előtte.

A báró azonnal maga elé bocsátotta.

— Méltóságod rosszul csínyája, hogy nem jár el a felbujtók ellen...

— Kiket gondol Marót ur?

— A rektor ur szövetségéről beszil. Könnyű vóna megfékezni az egyházzal.

A segédjegyző ur földosztást akar...

A báró arca elvörösödött.

— Földosztást?

— Aszongya, ki kéne sajátítani a nagy-birtokokat...

— Az én tulajdonomat?

— Nemcsak a méltóságos urét, hanem mindet.

Kanizsyt elképesztette a segédjegyző merészsége. Na, majd ad neki! Felindul-lásában mérges vonalat húzott kezével a levegőben és olyat kiáltott, hogy a nagy-vendéglős meghökült.

— Nyílt rablás... közönséges rablás...

— En is aszondom, méltóságos ur...

— Perhorreszkálom!

Marót Baláznak fogalma sem volt ar-ról, mit jelent ez a szó. De ugy érezte, erőteljes intezkedést jelent.

— Ippen azirt gyöttem. Mert a Kazsi urat könnyen elintézi a főjegyző ur. A Forintos István pedig... az apja lenne a kurátor. Majd beszil a fija fejével...

A báró összeült Gurovicsal és Ma-gossal. Föl voltak háborodva, az volt a véleményük, hogy a parasztnak na-gyon kinyílt a csipájuk. Kanizsay szidta az agitátorokat. A közeli Békésből, melynek területe összefolyt a Tiszahát-tal, forradalmi hírek érkeztek.

„Der Bauer ist am Ochsen Statt“

Nur dass er keine Hörner hat!

— mondotta a báró. — Ugy látszik, a ré-giek jobban tudták... A liberáliszmus ökörből előléptette őket polgárrá, erre ugy viselkednek, mintha megvadult ök-rök lennének.

Kocsit küldöttek a papért és Franko-vicsért.

A pap magához hivatva a rektort és jó-indulatúan azt mondotta neki, hagyjon fel a köztevékenységgel, mer még meg-járja és egy napon azt veszi észre, hogy más ül a katedra mellett.

— Kérlek, csak a szövetségi eszmét propagáltam...

— En meg vagyok győződve arról, hogy csak jót akarsz... de a szegényebb réteg félrevezeti. Ezeknek minden szó izgató anyag. Az evangelium szelleme, kérlek, arra oktat, hogy a munkás le-gyen alázatos, a gazda pedig szerető szí-vű. Te, mint rektor, tartsad magad eh-hez...

A tanító megdöbbenve huzódott viseza. Ő igazán csak áldozatot vállalt. De ha ezt se hagyják!

Frankovics Kazsival beszélt.

A segédjegyző a vállát vonogatta. Ő abbahagyhat mindent, nem szívügye sem

a többtermelés, sem a szövetkezet.

— Kérlek, főjegyző ur, szavamra sem-mi közöm a dologhoz. En csak vitatkozni szoktam arról, kizárólag akadémián. hogy a föld nem lehet abszolút tulajdon...

— Menj a fenébe az elméleteiddel. Ha nem abszolút tulajdon, akkor ülj be a Kanizsay birtokába...

En nem akarok beülni. Csak elvileg mondtam, hogy némely tulajdon nem lehet szentség. Már Aristoteles is azt írta, hogy olyan fontos dolog, mint a föld, mindenki birtokát kell képezze. De az egész nem fontos, én tarthatom a számát.

Végül Fortintos maradt egyedül a gá-ton.

Eredetileg nem akart mást, mint a me-zőgazdasági kulturát szélesíteni. Ez az egyszerű mozgalom azonban önkéntele-nül kiterjedésszerűvé vált, társadalmi ellenál-lássá változott. Nem is gondolt effélére. De most már rászakadt a felelősség. Sod-ródott az árral, mint erőtlén figura a szenvedélyek zajlásában.

Az apjával éles vitái voltak, az anyja zokogott.

Gurovics ispánja azt mondotta neki, hogy a főszolgabíró nyomoztat ellene.

— Kérlek, Pista, a főbíró azt mondotta Gurovicsnak, hogy ez egy rendezett or-szág, a törvény mindenki kiterjed, vál-lalkozik arra, hogy az ő területén 24 órán belül bárkit lecsukasson...

A fiatal gazdász megrettent. Mit akar-nak tőle?

— Nézzed Pista, azelőtt a paraszt nem olvasott, nem írt, mégis jól megművelte a földet. Hagyd a csudába azt a belter-jességet...

A következő vasárnap a templom előtt, majd az olvasókönyvben megpróbálta a csendesítést.

A szellemek zugtak. Olyan volt a falu, mint a felbolyagított méhkas. A cseléd-soruk ugy érezték, hogy vezető nélkül maradtak, elárulták őket.

Egyszerre szerteomlott minden: a több-termelés, a szövetkezetek, az ellenállás.

Szétzülve és elkeseredettségükben a konvenciót a legrosszabb feltételek mel-lelt kötétk meg.

A gyűlölet árja tobzódott. A korcsma szintültig volt, az emberek szenvedélyesen vitáztak, nem értették egymás szavát a kiabálástól.

*

Február végén Cser Lajosné megszülte a kisgyermekét.

Az ura félhold szőlőt áldozott rá, hogy előkerítse a költségeket. Olyan volt ez a férfi, olyan eszeveszett és mániakus, mint egy majom. Órákig ült a bölcső mellett, bámulta a gyermeket, nem birt betelleni a szaporodás isteni csodájával, mély és szelid vallásosságában egy óriási, meny-nyei anyalélek szorult belé.

Rajongásszerű túladásában azt se tudta, mit teygen. Furcsa nevek után kutatott a naptárban. Végül az újszülöt-tet juszitinkának keresztelték.

Az asszony elnyűtten hevert a párnák és dunyhák tömkelegében. Nem is any-nyira a teste, mint inkább a lelke volt fáradt. Szomorúan és ösztönös ragasz-

kodással nézte a vöröstemű csecsemőt, a ki azért jött világra, hogy elvegye a töb-biek kenyerét.

Az ő képzelmi világa még egy jottá-nyival sem terjedt túl a Tiszahát szűk határainál.

Itt élt dédapja, nagyapja, apja, itt él ő s itt élnek majd gyermekei és „no-kái is.

Ugy élnek, ahogy élni adatik nekik.

A gazdagabb jól, a szegényebb nyomor-tultan. A nincstelen sehogy, jobbagysor-ban, sőt rosszabbul is annál, mások ké-nye-kedvére. Itt nincsenek tág lehetősé-gek, kalitka ez a földdarab, melyben mindenkinek előre kiadagolják a por-cióját.

Ő bőven és becsületesen szeretne por-ciózni gyermekei számára. De alig juttat-hat valamit. S azt a csöppet is sorvasztja a keserű sors. A kocsma nem megy a föld kisebbedik.

Mi lesz ennek a porontynak a sorsa? Koldussor. Az övé is és a testvércié is.

A megmaradó „emrűn“ fogják agyon-marni egymást.

— Nagyon zsenge a szegény! — mon-dotta a bába — Nagyon zsenge, lelkem. Nem tudom, hogy fog megmaranni...

Az asszony /szuszához menekült, aki már hosszú évek óta minden testi és lel-

ki ügyeinek bírja volt. Ugy vette a bába szavait, mint felsőbb elhatározást, mely helyette gondolkodik és itél.

— Tán jobb is szegínynek, ides lelkem.. Mire jut? Kódis lesz csak... Ő is, meg a többiek is...

Elmondotta, mi van a faluban. Hogy az uraságok kizárták a szellemeket a kon-vencióból, varlagon hagyják a földeket

— Olyan inség lesz jövő tilén, hogy az emberek megfojtyák egymást egy da-rab kenyirirt...

Az anya komor lelke el... elynel érzékenységet fokozta a gye... egy, bu látomások rajzolódtak. Minden kép-mely az élet enyhességéhez, derűjéhez, elviselhetőségéhez kapcsolódott, a föld javakkal állott összefüggésben. Lelkiime retében rettenetes csaták játszódtak le. de a bába könnyen győzött, ugy vezetett irányított, tanácsolt és parancsolt, ahogy akart.

Tökéletes ur volt a gyöngé asszony fe-llett.

Félig érthetetlen, elharapott, homályos kifejezésekben jött végre az egyezség. Cser Lajosné azt sem tudta biztosan, mi történik, egészen zavaros sejtései voltak csak, csupán egy dalról állott előtte tisz-tán, hogy adása a bábának.

Százötven forinttal adása.

London, április 8

Amint a Reuter iroda feltétlenül hitelt érdemlő forrásból jelenti, a német állam-ferliak látogatása aligha várható május vége előtt. Henderson legutóbbi párisi látogatása után határozta el a két álla-mot közösen érdeklő problémáknak szem-élyes megtanácskozását s ezért hívta meg Curtiusékat.

A tárgyalásokra nézve még nincs ha-tározott program, de minden bizony-nyal szóba fog kerülni a német-osztrák vámszövetség ügye is.

Ez a Reuter-jelentés ellentétben áll minden más értesüléssel, s ha fedi a va-lóságot, ugy sokat elvesz a londoni láto-gatás jelentőségéből. Amennyiben úgyvan-is a német államférfiak csak május vé-gén mennek Londonba, ugy látogatásu-kat meg fogja előzni a népszövetségi ta-nácsülés, amely minden bizonnyal tár-gyalni fogja a német-osztrák vámszövet-ségi egyezmény-tervet Igy Briand nem találhatja szemben magát Genfben an-gol-német megállapodásokkal.

Nem lehetetlen, hogy Henderson ép-pen Briand közbelépésére határozta el magát a németekkel való külön tárgyalá-sok elhalasztására, ha ugyan a május elejére szolt meghívást valóban elhalasz-tották.

Bécs, április 8.

Egyes osztrák politikai körökben va-lószínűnek tartják, hogy az angol kor-mány bizalmasan már értesült a német-osztrák vámegegyezmény tervéről, amikor Curtiust és Brüninget Londonba meghí-va, felvetik tehát a kérdést, miért hívta meg Henderson Ender osztrák kancellárt és Schober külügyminisztert is?

Ezzel szemben mérékadó helyen rámu-tatnak arra, hogy a meghívást az angol kormány még akkor határozta el, ami-kor még nem volt szó a vámunióról s a barátságos megbeszélés célját csak a le-szerelési kérdés megvitatása képezte. — Most természetesen a küszöbön levő lon-doni tanácskozáson többek között sor fog kerülni az érdeklődés előterében ál-ló vámunió kérdésére is.

Brüning német birodalmi kancellár és Curtius külügyminiszter Londonba tör-tént meghívása

valósággal olaj arra a tüzre, melyet a német-osztrák előzetes vámszövetség egyezmény gyújtó-bombája Páris-ban okozott.

A francia politikai körök és a jobboldali sajtó most még jobban féltékenykedik és izgul, mert a francia politika izolálá-sától tartanak.

A Journal des Débats vezércikkben foglalkozik a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

Ha ugyanis elmegy Londonba, mégjob-ban megcsorbitja Franciaország tekinté-lyét és a béke érdekeit(?) Egyelőre min-denestre habozik, de kétségtelenü leg-jobban szeretne nem elmenni. Ha viszont nem megy el, kiteszi magát annak a ve-szélynek, hogy Genfben már kész an-gol-német megegyezéssel találja magát szembe.

Brüninget és Curtiust a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és kül-politikája helytelensége miatt most rendkívül kinos helyzetbe került.

ki ügyeinek bírja volt. Ugy vette a bába szavait, mint felsőbb elhatározást, mely helyette gondolkodik és itél.

— Tán jobb is szegínynek, ides lelkem.. Mire jut? Kódis lesz csak... Ő is, meg a többiek is...

Elmondotta, mi van a faluban. Hogy az uraságok kizárták a szellemeket a kon-vencióból, varlagon hagyják a földeket

— Olyan inség lesz jövő tilén, hogy az emberek megfojtyák egymást egy da-rab kenyirirt...

Az anya komor lelke el... elynel érzékenységet fokozta a gye... egy, bu látomások rajzolódtak. Minden kép-mely az élet enyhességéhez, derűjéhez, elviselhetőségéhez kapcsolódott, a föld javakkal állott összefüggésben. Lelkiime retében rettenetes csaták játszódtak le. de a bába könnyen győzött, ugy vezetett irányított, tanácsolt és parancsolt, ahogy akart.

Tökéletes ur volt a gyöngé asszony fe-llett.

Félig érthetetlen, elharapott, homályos kifejezésekben jött végre az egyezség. Cser Lajosné azt sem tudta biztosan, mi történik, egészen zavaros sejtései voltak csak, csupán egy dalról állott előtte tisz-tán, hogy adása a bábának.

Százötven forinttal adása.

London, április 8

Amint a Reuter iroda feltétlenül hitelt érdemlő forrásból jelenti, a német állam-ferliak látogatása aligha várható május vége előtt. Henderson legutóbbi párisi látogatása után határozta el a két álla-mot közösen érdeklő problémáknak szem-élyes megtanácskozását s ezért hívta meg Curtiusékat.

A tárgyalásokra nézve még nincs ha-tározott program, de minden bizony-nyal szóba fog kerülni a német-osztrák vámszövetség ügye is.

Ez a Reuter-jelentés ellentétben áll minden más értesüléssel, s ha fedi a va-lóságot, ugy sokat elvesz a londoni láto-gatás jelentőségéből. Amennyiben úgyvan-is a német államférfiak csak május vé-gén mennek Londonba, ugy látogatásu-kat meg fogja előzni a népszövetségi ta-nácsülés, amely minden bizonnyal tár-gyalni fogja a német-osztrák vámszövet-ségi egyezmény-tervet Igy Briand nem találhatja szemben magát Genfben an-gol-német megállapodásokkal.

Nem lehetetlen, hogy Henderson ép-pen Briand közbelépésére határozta el magát a németekkel való külön tárgyalá-sok elhalasztására, ha ugyan a május elejére szolt meghívást valóban elhalasz-tották.

Bécs, április 8.

Egyes osztrák politikai körökben va-lószínűnek tartják, hogy az angol kor-mány bizalmasan már értesült a német-osztrák vámegegyezmény tervéről, amikor Curtiust és Brüninget Londonba meghí-va, felvetik tehát a kérdést, miért hívta meg Henderson Ender osztrák kancellárt és Schober külügyminisztert is?

Ezzel szemben mérékadó helyen rámu-tatnak arra, hogy a meghívást az angol kormány még akkor határozta el, ami-kor még nem volt szó a vámunióról s a barátságos megbeszélés célját csak a le-szerelési kérdés megvitatása képezte. — Most természetesen a küszöbön levő lon-doni tanácskozáson többek között sor fog kerülni az érdeklődés előterében ál-ló vámunió kérdésére is.

Brüning német birodalmi kancellár és Curtius külügyminiszter Londonba tör-tént meghívása

valósággal olaj arra a tüzre, melyet a német-osztrák előzetes vámszövetség egyezmény gyújtó-bombája Páris-ban okozott.

A francia politikai körök és a jobboldali sajtó most még jobban féltékenykedik és izgul, mert a francia politika izolálá-sától tartanak.

A Journal des Débats vezércikkben foglalkozik a német államférfiak londoni látogatásának a jelentőségével s ezzel kapcsolatban élesen bírálja Briand po-litikáját. A lap szerint

Briand, akit Henderson utólag szin-tén meghívott, erélytelensége és

Dienes László :
A Nácik alkonya

Berlin, április 8.

Mikor hat hónappal ezelőtt a százhat barnainges, feszesen s „Heil Hitler”-rel bevonult a Reichstagba, a legoptimistábbak sem merték volna remélni, hogy egy fél esztendő kell csak ahhoz, hogy a nemzetiszocialista álomnak vége legyen.

Már egy-két hónap óta feltűnő csend honol a Nácik táborában, mely sejtetni engedte, hogy valami nincs rendjén. Közben népszereplésük miatt kénytelenek voltak beszütni bertini hivatalos lapjukat, a „Völkische Beobachter”, mely a választások után, őszszel, nyolcvanezer példányt is elért, Ma, mint mondják, nem csak ez csúszott vissza nyolcezerre, hanem az „Angriff”-re is rá kell fizetni.

S bekövetkezett az, aminek be kellett következni. Scheringer hadnagy „megterése” tényleg nem egyedülálló, amint a legutóbbi napok eseményei mutatják: azok az elemek, melyek komolyan forradalmiak a nemzetiszocialisták között, s nemcsak a népbolondítás kedvéért ismételnék forradalmi jelszavakat, ezek a legkomolyabb elemek kiváltak a pártból. Az egész porosz S. A. (Sturm Abteilung), Stennes kapitány vezérlete alatt megtagadta az engedelmességet Hitlernek s formálisan is szakított a párttal. Ez azt jelenti, hogy a párt elvesztette éppen azt a részét, melyben a legnagyobb áttűtő erő volt s amelyre építette a párt minden puccs-tervét.

De úgy is lehet talán fogalmazni, hogy nem elvesztette, hanem megszabadult tőle. Mert, úgy látszik, Hitler kénytelen levetni a kettős álarcot s nyíltan a legalitás útjára térni.

Ez robbantotta ki éppen a szakadást, mely már régebben esedékes volt. A kormány kiadott egy szigorú szükségrendeletet, melyet a gyűlekezési jogot, stb. erős korlátozásoknak veti alá a két szélsőséges párt utcai kilengéseinek s véres összeütközéseinek megakadályozására. A kommunisták a parlament összehívásának s a rendelet visszavonásának követelésével feleltek. Hitler ellenben egy „napiparancsal” felhívta pártíveit, a kormányrendelet szigorú megtartására. „Kizárólag alkotmányos uton akarjuk céljainkat elérni, a törvényességet a legszigorúbban meg akarjuk őrizni...” „A kormányrendelet minden pártagnak tudomására hozandó s az egész pártapparátusnak azon kell lenni, hogy a rendelet előírásai szigorúan betartassanak...” Amelyik párttag a rendelet ellen vét, kizáratik azonnal a pártból...

A törvényességet már máskor is hangsúlyozta Hitler. Most azonban, úgy látszik, komolyan is akarja venni. Egy bizalmas körlevélben írja: a közeli jövőben kínálkozik a legutolsó alkalom, hogy törvényes uton hatalomra jussunk. Ha ezt az alkalmat elmulasztja, nem lehet tudni, fog-e még egyáltalában a nemzetiszocialista párt órája ütni.

Ezek szerint Hitler letetti a pucsterkekről, s kormányképes inget ölt magára a harcias barna ing helyett. Hogy ezzel el van intézve, az csak később fog kitűnni, esetleg pár hónapos kormányzás után. Mert ma még kormányon sincs s legjobb hívei máris árulónak bélyegzik s hamarosan el fog jönni az idő, amikor a pártíveinek nagy tömegei is rá fognak jönni a népcsalásra, mintahogyan az a bizalmiak nyilatkozatában áll:

„Hitler Adolf eleme: menekvés a felelősség elől, elzárkózás egy elboncosodott népapparátus mögé, a káotikus rendtelenség a bizantikus izléstelenségben való öröm, a kezdetben pilágos célok feladása, mind ez szükségzerűen idevezetett... Most pedig a Brüning rendeleteinek áruló és kétszínű kihasználásával megkísérli, hogy a számára ma már kényelmetlen S. A.-t véglegesen kiküszöbölje és megsemmisítse... Stennes hirtelen elmozdításával provokálni akarja az S. A.-t, hogy azután az államhatalom által eltávolítsa s visszanyerje szabadságát a korlátlan pártdespotizmushoz és a felelőtlen demagógiához... Nekünk elég volt, nem akarunk többé nagyrapályó politikusoknak, akik számára a nép heccelése öncéllá lett, játéklabdául szolgálni.”

Ma aztán Stennes hivatalosan bejelenti a szakítást, s „leteszi” a maga részéről a teljhatalommal felruházott dr. Goebbels-t. Mint mondják, Hitler pedig müncheni főhadiszállásán, a nemrégien felavatott barna palotában, fel s alá rohan, dührohamokból dührohamokba esve...

Igy áll ma a nemzetiszocializmus, hat hónappal nagy válsztási győzelme után. Mind ez nem jelenti még, hogy a horogkeresztnek végleg lealkonyult Németországban: az antiszemitizmus sokkal mélyebben gyökerezik az emberi butaságban, mintsem, hogy ne szolgálna mindig néhány becsavagyó ember politikai karrierjének alapul. De a német nemzetiszocializmus, mint komoly politikai tényező, melyről féltetni kell az ország rendjét, megszűnt. Igaza van Hitlernek, jobban, mint gondolja: a nemzetiszocialista mozgalom elpusztult az idejét, az őszel, esetleg a télen lehetett volna valamit csinálni, márcsak azért is, mert az emberek hittek egy puccs lehetőségében. Ma már ilyenről szó sem lehet...

Lehet szó esetleg egy jobboldali koalícióról, melyben benne vannak a nemzetiszocialisták is. De ez nem jelentene kurzusváltozást a mai Brüning-kuruzshoz képest. Legfeljebb nagyobb őszinteséget.

Közgazdaság

Sulyos következményei vannak az aradi Textilimport fizetéseképtelenségének

Az egyik cégtárs „külföldre távozott”, a másik — a fizetéseképtelenség előtt — kilépett az üzletből

Arad, április 8

Az aradi piacnak ismét szomorú szencziója van. Egyik ismert textilkereskedés fizetéseképtelen lett, a cég ellen csődöt kértek és a cég főnöke immár három hete — „külföldre távozott”...

Az eset, a maga szomorú egyszerűségében a következő:

Nemrég alakult meg Aradon a „Textilimport” cég alatt bejegyzett üzleti vállalkozás, amelynek élén Berger Mór társként pedig Eichner Vilmos szerepel. A Textilimport eleinte üzleti alapokon próbált a krízis ellen küzdeni, majd később egyre-másra kölcsönökhöz folyamodott a cég s a kölcsönöket váltókkal fedezte le. A váltók száma egyre nőtt.

A lejton nincs megállás. A cég fizetéseképtelen lett, azonban mielőtt komoly tárgyalásokra kerülhetett volna a sor, Berger, a cég főnöke külföldre távozott. Eichner Vilmos a krach előtt kilépett a cégből.

A Textilimport cég bukása azonban lavinát indított meg. Most már nem csak arról van szó, hogy a cég ellen egyik csernovici textilgyár-aitelvezője csődöt kért. Most már a váltók miatt is több kisebb cég rendült meg. Így az első fizetéseképtelenséget nyomon követte a másik: a Textilimport-féle váltók miatt egyik hegyaljai jómódu kereskedő is, a ki sulyos pénzeket hitelezett az aradi cégnek, szintén fizetéseképtelen lett.

olasz kollégáik. Ők azonban nem elégedtek meg azzal, hogy az első szállítmányokat visszatartották, hanem káruk megtérítésére nert is indítottak a román kincstár berlini képviselője, német követtség ellen, azon a címen, hogy a Román Nemzeti Exportihivatal bizonyítványa, illetőleg a román állam garanciája mellett vásárolták az árut.

HOZZASZÓLÁS

Miért van szükség az Állat- és Friss-husexportörök Szindikátusára?

Az utóbbi időben több ízben foglalkoztunk már azokkal a — különböző helyekről felvetett — panaszokkal, a melyek kifogásokat emeltek az Állat-exportörök Szindikátusának működése ellen. A kérdéshez most hozzászól a szindikátus brassói körzetének vezetője is, amely főleg azt a kérdést világítja meg, hogy miért van szükség az Állat- és Friss-husexportörök Szindikátusára.

Brassó, április 8.

Már három évvel ezelőtt terv készült el az élőállat és huskivitelnek egy megfelelő szerv létesítése által való szabályozására, minthogy a közgazdaságnak ezen ágában sok mulasztás történt. A kormány az érdekeltek körében, míg aztán úgy az állattenyésztők és hizlálók, mint az exportörök nagyrésze belátta, hogy az állattenyésztés és az állatkereskedelem fellendítése szempontjából, feltétlenül szükség van egy ilyen intézményre.

Igy került sor aztán 1930. júniusában az állat és friss-hus kivitelének megszervezéséről szóló törvény megalkotására, amely felállította az Állat- és Friss-hus-exportörök Szindikátusát. Ennek a szervnek a feladata az, hogy az állat és huskivitel célszerű intézkedésekkel fokozza és kedvezményeket érjen el a román export számára a külföldi piacokon. A szervezet állandó érintkezést tart fenn a kormánnyal és sürgős intervencióval biztosítja a fokozottabb exporttevékenységet.

Az állatkivitel eddig különböző illetékek (vámok, forgalmi adó, hivatalos és más taxák, stb.) gátolták, amelyeket a szervezetnek részben máris sikerült kiküszöbölnie. Így például a sertés kiviteli vámját az eddigi 75 lejrről, 25 lejre mérsékelte s alapos kilátás van arra, hogy a legközelebbi jövőben az élőállat és huskiviteli illetékeket teljesen törölni, a vasúti szállítási díjakat pedig jelentősen csökkenteni sikerül.

A szindikátus további feladata új piacok szervezésében áll. Francia és Olaszországba már most folyik a kivitel, Svájcjal és Görögországgal pedig folynak a tárgyalások és komoly remény van a Keleten és Spanyolországban való térhódításra is.

Világos, hogy a szindikátusnak arra is kell törekednie, hogy tagjai erkölcsi szempontból kifogástalanok legyenek. A minsztertanács által jóváhagyott alapszabályok többek között előírják, hogy a hivatásos állatexportörök cégüket kötelesek bejegyeztetni és a szindikátusba való felvételi díj mellett még száz-ezer lej biztosítékot kötelesek letenni. Az alapszabályok továbbá megkövetelik, hogy a szindikátus tagjai munkájukkal és magatartásukkal a külföldi piacokon emeljék a román kereskedelem tekintélyét, mert, — mint mindenütt, — az állatkereskedelemben is akadtak bizonyos elemek, amelyek lelkiismeretlenül jártak el s gyakran nem csak a meretlenséget károsították meg, hanem külföldön is kompromittálták kereskedelmünket. A megkövetelt 100 ezer lejes biztosíték ennek a kiküszöbölését célozza.

Noha a szindikátus még igen fiatal, máris eredményes munkát végez. Mindenesetre rendezett alapot nyújt ahhoz, hogy állatfeleslegünk kivitelre kerüljön s hogy ezáltal az állattenyésztést a gazdák számára rentabilissá tegye.

Megbénítja a pénzforgalmat a sok ércpénz

Élelmes ügynökök ázsíóval váltják át az ércpénzt papírpénzre

Bukarest, április 8.

Mindnyájunk élénk emlékeztében van még, hogy a közvélemény milyen örömmel fogadta az új öt és husz lejes ércpénzeket, amelyek végre eltüntették a régi öt és husz lejes papírpénzeket. — Azóta olyan nagy mennyiségben kerültek forgalomba az új ércpénzek, hogy ma már valósággal akadályozzák a zavartalan pénzforgalmat. Ugy látszik a nemzeti bank olyan hatalmas tömegű ércpénz-mennyiséget bocsájtott forgalomba, melyet a pénzpiac nem tud felszívni.

A bukaresti bankokban, a regáti köztővárosokban, sőt Erdélyszerte is mindenütt megszokott látvány már, hogy nagyobb összegeket, több ezer lejes tételeket öt és husz lejes váltópénzzel fizetnek ki. Az ilyen ércpénzekből összeállított nagyobb tétel felvételére koforokkal és zsákokkal felszerelve mennek a kereskedők a kifizetési helyekre.

Ezzel szemben: az állami hivatalokban, a pénzügyigazgatóságoknál, a postánál megtagadják a nagyobb mennyiségű ércpénzben történő fizetések átvételét. Ez sulyos nehézségeket okoz a kereskedőknek, főleg a kiskereskedőknek, akiknek ércpénzben fizetnek.

A pénzügyminiszteriumba ujabban jelentések érkeztek arról, hogy az utóbbi időben ügynökök léptek fel, akik ázsíóval váltják be az ércpénzt papírpénzre. Aki szabadulni akar ércpénzétől, annak fizetnie kell — jutalékot. Ez így nem maradhat, evidens. Első sorban arra volna szükség, hogy a pénzügyminiszterium, továbbá az összes állami intézmények, ahol a közönség részéről befizetések történnek, sürgősen intézkedjenek, hogy a hivatalos pénztárak bármilyen mennyiségű érc-váltópénzt fogadjanak el a közönségtől. Az így befolyt ércpénzt aztán fokozatosan vonják ki a forgalomból.

Ellenkező esetben — ma holnap — már ázsíóval sem lehetne tudni az ércpénzen.

Mire jó a standardizálási törvény?

Diplomáciai affér a román záptojás küldemények miatt

Záptojást küldtek Berlinbe és ilanóba — a német kereskedők kártérítésért perlik a román államot

Bukarest, április 8.

Az elmúlt év őszén standardizálták a román tojásexportot. Ez azt jelenti, hogy a Román Nemzeti Exportihivatal felügyelete alá helyezték a privilégizált szállítók által az országból kiszállított tojást, amely egy bizonyos minőségben alul nem hagyhatja el az országot. Az előírás szerint a kivitelre kerülő tojás darabonként legalább 52—53 grammnyi sulynak kell lennie, ezenkívül romlatlan és frissnek.

A törvény alapján néhány befolyásos tojásexportör által alakított két konzorcium kapott valóságos monopóliumot a tojás kivitelére és

a hivatalos jelentések dicshimnuszokat zengtek azokról a nagyszerű eredményekről, amelyeket a tojásexporttal Románia elért.

Most azután a román tojás hírnevét egy csapásra két országban is sikerült véglegesen tönkretenni. Amikor a tavaszi tojásszezon megindult, az olasz és német piacokon Románia is iparkodott magának piacot szerezni. Az első szállítmány a husvét előtti nagy kereslet kielégítésére Olaszország felé indult el annak rendje és módja szerint. A Román Nemzeti Exportihivatal bizonyítványaival látta el a szállítmányt, amely szerint a stan-

dardizált tojás friss minőségű és egyenként 53—55 gramm sulyu. Amikor az első vagon megérkezett Olaszországba, az olasz kereskedők megdöbbenve tapasztalták, hogy az államilag ellenőrzött és gazolt tojás 53—55 gramm helyett egyenként 40—43 grammnyi sulyt, vagyis a leggyöngébb minőségű tojást.

A küldeménynek egy tekintélyes része ezenkívül romlott volt. Ennek következtében az olaszok nyomban táviratilag intézkedtek, hogy a további szállítmányok átvételétől elállanak.

Hasonló volt az eset Németországgal, ahol a precíz német kereskedők a román tojás-kötéseiket üzletfeleiknek továbbadásra lekötötték. A németek tojásszállítmányaikkal ugyanugy jártak, mint

FIGYELEM !

2000 leiért egyedül, gyorsan és biztosan megszabadul nyirkos lakásától, ha a „BUER” készítményt használja, mellyel 8 m²-et kiszárit. Bejegyzett védjegy. Kapható minden droguériában, festéküzletben és építőanyag-raktárban.

Főlerakat „BUER” Bukarest, Str. Mecet 33

101 110

Zürich (nyitás): Berlin 123.69, Amsterdam 208.27, Newyork 519. és fél, London 25.24 és háromnyolcad, Páris 20.32, Milánó 27.20, Prága 15.59 és fél, Budapest 90.61 és fél, Belgrád 912.90, Bukarest 309 és fél, Varsó 58.20, Bécs 73.08.

Devizák: (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.55, Newyork 167.75, Berlin 40.06, Bécs 25.63, Prága 4.88, Budapest 29.28, Milánó 8.81, Páris 6.63, Amsterdam 67.50, Belgrád 2.95.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.65, cseh korona 5, pengő 29.50, marka 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 68, dinár 3.

Ki hazudott?

Brassó, április 8.

A B. L. nemrég beszámolt azokról a sulyos vádakról, amelyeket az országos pincérszakszervezet tagjai emeltek Czerjék Hermann szakszervezeti titkár ellen. A B. L. leleplező cikke mindenütt a legnagyobb helyesléssel találkozott, csak egy helyen nem, a „Munkás Újság” című szociáldemokrata lapnál, amely legközelebbi számában megtagadta a pincérek hatalmas tömegét és azonosította magát Czerjékkel. A se a kiadóhivatal által nem adminisztrált, se a szerkesztőség által nem szerkesztett, hanem ugylátszik kis törzsfőnökök által irányított lap ezen kívül még arra is vetemedett, hogy a brassói csoportnak a Czerjék ur omiázus ügyében megtagadja gyűléseit meghamisítva adja vissza és éppen ellenkező határozatot közöljön, mint amilyent ezen a gyűlésen tényleg hoztak.

Amit egyébként a pincérek brassói kerületi szakszervezetje maga tanusít:

KÖRLEVÉL

Valamennyi szakszervezet vezetőjének! T. Szaktársak!

A Munkás Újság 1931. április 2-iki keltezésű 75-ik száma közgyűlési ínról a tényeknek meg nem felelően számolt be téves információ alapján.

A valóság az, hogy mi nem a Brassói Lapok ellen kértünk eljárást, hanem, amint a határozati javaslatunkból is kiviláglik, mi kivizsgálását követeljük a kolozsvári csoport ellen emelt vádaknak.

Ismételten kérjük határozati javaslatunkat elfogadtatni.

Brassó, 1931. április 3.

És vajjon mi ez a határozati javaslat? Az, hogy a brassói pincérek mindaddig egy banit se továbbítanak a kolozsvári központhoz, amíg a Czerjék ellen emelt vádak nem tisztázkodnak...

A „lelkiismeret” szerkeszsen, kedves „Munkás Újság”, a „lelkiismeret”!

Sport

Bevezetik Romániában a footballjátékosok biztosítását

Bukarest, április 8.

A román labdarugó szövetség rég foglalkozik azzal a tervvel, hogy külföldi mintára bevezesse a labdarugó játékosok biztosítását. — Erre nézve az F. R. F. A. már kapott ajánlatot különböző biztosítótársaságoktól, azonban egyelőre várt, hogy behatóan foglalkozzék a kérdéssel. Hosszas tárgyalások folyamán arra

Footballabdák I-a

1/150, 2/200, 3/250, 4/300 gummival

5 db 410.-

Vásárolható a Brassói Lapoknál

GFLFR-nél, Brassó Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 36.

Autóbusz-járat

Csucsá - Bucsum - Zilah között

Zilahról a legjobb csatlakozás Szilágysomlyóra is. Bevárja az összes hajnali vonatokat.

Csucsáról Zilahra indul reggel 6:30-kor
Bucsum-ba indul reggel 7:30-kor
Zilahra érkezik 8:30-kor

Zilahról Csucsára indul d. u. 1:30-kor
Bucsumból " " 2:30-kor
Csucsára érkezik " " 3:30-kor

Legjobb csatlakozás úgy a Nagyvárád, mint a Kolozsvár-felé induló vonatokhoz.

Husvételi vakációját töltsd

Színájában

A szállodák és a Palace kaszinó ápr. 11-én, szombaton nyílnak meg. - Roulette —Baccara a Hotel Palace-ban. - Táncsal egybekötött teadélutánok naponta 5-7-ig. - Szombaton, vasárnap és ünnepnapokon táncestélyek. - Leon Jazz-Band - Vasár és ünnepnapokon 50 százalékos kedvezmény a Ctr. vonalain.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzéri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Véle'-eladás

Egy „Zündapp” gyártmányu 250-es MOTORKERÉKPÁR kitűnő állapotban. Tartalék-részekkel együtt 15000 lejért ELADÓ. Cím: „Motor” jelige alatt a brassói kiadóban.

CSALADI HAZ, Brassó, Str. Moldova 33. sz. a. jutányosan eladó. 12466

Brassóban. Vasut-utcai vám mellett vendéglő 550.000 lejért eladó. 200.000 lej adósság. Erdőkölöni: Kis-utca 6. szám. pincelakás. 12428

Gyümölcsfák, szép, nemes, válogatott fajokban kapható Bayer kertésznél. Brassó. Kereszt-utca 23. c. és pénteken a piac. 12421

Valódi perzsaszőnyegek kisebbek és nagyobbak, olcsón eladók. Brassó, Kórház-utca 6. 12464

Lábát elvesztett rokkant keres használt, kézzel hajtható tolókocsit. Garcea György. Rozsnyó, 194. 12463

Megvételre keresünk 2 db. akár Hanomag, akár Fordson traktort, tartalék gummikerekkel és pótkocsival, vontatásra. Ajánlatokat ármegjellel kérünk Lamm Testvérek Toplita. Jud. Mures. 12449

Lakás

Egy szobát, esetleg konyhával keresek mielőbbre Brassóban, a Belvárosban. Cím: Adler fényképészhez kérek. Brassó, Kapu-utca 14. 12473

Két szoba, konyha, azonnal kiadó. Brassó, Kórház-utca 44. 12467

Allást nyer

Megbízható jóérzésű magyar leány vagy asszony keresetkijó bánásmód mellett azonnali belépésre, háztartásba, az összes házi teendők elvégzésére. Férni tudók előnyben. Ajánlatok Dahinten kapitány, Sebes-Alba. 12471

Mindenek szakácsné 15-re felvétetik. Stössel, Bukarest, Bul. Carol 21 sz. 12464

B. L. Kocsis Béla

Felolösszerkesztő

Brassó-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefoninterurban: Szerk. és kiadóhivatal: 1-77 és 82. Bucuresti-Bukarest I, Sărindar No. 6. Telefonszám 363-64 373-70.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10 lej, negyedévre 30 lej, félre 60 lej, évente 120 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET teljesnek a kiadóhivatal, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Impăratul Traian 1 (Háziapát Pál) — Jás: Str. S. Barna 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2 (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad: és Alsófennemegyek részére. Kolozsvár: Str. Dușan-arilor 7 (voit Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Sztgyörgy-utca 6 (Szabó Jenő) — Nagyszombat: Str. Turautiu 13. (Sztgyörgy László) — Nagyvárád: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László) Szatmár- és Marosmegyék részére — Szilágysomlyó: (Hesperia Értő) — Fehérvár: Gyárváros, Fő-ut (Str. Daciilor) 33-35 (Gerő Sándor) — Torda: Str. Rebele (Erhard) 25 (Danes József.) Megbízások teljesítésére és fizetések átvételére lenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva Bartha Géza, Dán Dániel, Nádas Jenő

Szilágysági autóbusz menetrend

Érvényes 1931 február 20-tól.

ZALAU ȘIMLEUL-SILVÂNIEI-CAREI:

I N D U L						E R K E Z I K				
I.	II.	III.	IV.	V.		I.	II.	III	IV.	V.
615	10 ³⁰	12	13	18	Zalău	730	830	910	1315	1910
640	1110	1240	1340	1840	Vârșolt	650	750	830	1235	1830
715	—	—	14 ¹⁰	19	Crasna	715	—	—	—	19
845	—	—	1530		Ciucea	845	—	—	—	—
715	11 ³⁰	13	14	19	Șimleuț-Silvaniei	630	730	810	1215	18 ¹⁰
845	—	—	1530	—	Tășnad	—	6	—	—	16
945	—	—	1630	—	Carei	—	5	—	—	15

ÉRKEZIK

Károlyiból vonat indul Erminályfalva és Debrecen felé 10:25-kor, Szatmár, M. Sighet felé 11:08 és 17:14 órakor

CIUCEA ZĂLAU ȘIMLEUL-SILVÂNIEI:

INDUL				ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
—	—	1416	17	Ciucea	845	1530	—
—	630	1530	1810	Crasna	715	1410	19
—	645	1530	1830	Vârșolt	640	1350	1810
—	750	—	1910	Zalău	615	13	18
—	715	1615	19	Șimleul-Silvâniei	630	1330	1810

Csucsán azonnali csatlakozás Kolozsvárra a személyvonathoz 9:04 órakor 10:15 Ra-pidhoz, délután 17 órakor gyorsvonathoz, és 18:18 órakor személyvonathoz. Nagyvárád felé délután személyvonat 15:46 órakor.

Együttel bevárja az összes nappali vonatok érkezését.

Mera & Comp.